

DOMOLJUB

in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina mesečno 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inzerate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Katoličani niso protidržavni

Očitek, da so katoličani državi nevarni — druga besedo, da jih je treba imeti za nevarne drugega razreda ni nič novega. — V zaprav so to očitali že Kristus, ki je moral baš radi tega umreti na križu. Tudi cerkveni pisatelj Tertulijan je moral zagovarjati v 2. stoletju v obrambnem spisu kristjane kakor da so državi sovražni in je prav tu zabil one za vse čase zlasti za čase raznih revolucij znamenite besede: »Ce reka Tibera poplavi, če Nil ne preplavi polja, ob času suše, lakota, lakote in kuge se takoj sliši glas: »Kaj je pred leve.« Prav tako se bori v spisih sv. Avguštin zoper očitane kakor, da je bil Kristus tisti, ki je povzročil razdejanje Rima, medtem ko so ga paganski leseni kameniti bogovi skrbno čuvali; najprej da so bili odpravljene bogovi potem pa je prodralo tudi mesto Rim. In kakor v prvih časih krščanstva tako tudi pozneje. Mislimo zlasti na francoske in angleške kraje ob koncu srednjega in v začetku novega veka. Koliko katoličanov je moralo celo s smrtjo plačati zlasti na Angleškem krivični očitek, da so radi tega, ker vestno izpolnjuje svoje verske dolžnosti, državi nevarni. Prav isto opazujemo tudi v preteklem stoletju zlasti na Nemškem ob času kulturnega boja, ko so bili katoličani edino zaradi svojega katoličanstva izključeni kot državni nevarni element od državnih služb, ko so jih kot brezdomovince stavili v vrsto tajnih, državi v resnici nevarnih društev. In ob času svetovne vojne? Kolikokrat in v kolikih delih so krivično dolžili katoličane zlasti v Nemčiji, da so protidržavni, ker imajo v Rimu svoja vrhovnega cerkvenega poglavarja. Kolikokrat so n. pr. tudi v bivši Avstriji zatirani sovražniki Cerkve ravno slovenskim duhovnikom očitali zaradi njihovega katoličanstva, da so razdiravci starodavne monarhije.

Zares tudi tu velja pregovor: Nič novega pod soncem. Kakor je stara Cerkev, tako staro je tudi sovraštvo zoper njo in tako star je tudi očitek, da so katoličani nezanesljiv državni element.

Kako krivičen pa je ta očitek, ve najbolje tisti, ki podrobno pozna nauke in življenje pravih katoličanov. Po vsej pravici je zapisal že pred nekaj desetletji papež Leon XIII. v svoji okrožnici: »Ni ga ne ob času miru in ne ob vojskitem času boljšega državaljana kot je katoličan, ki vestno izpolnjuje svoje dolžnosti.« Vzrok te zvestobe do države pa navaja zopet isti papež z besedami: »Nadnaravna ljubezen do Cerkve in naravna ljubezen do domovine zahajata kot rodni sestri iz enega in istega vrelca: to je iz Boga, ki je oče in početnik obeh.« Isto misel je naglasil sedanji sv. oče v lanskem (1933) nagovoru nam Slovincem rekoč: »Ce bi si kdo, pa naj bi bil tudi sam

angel — da rabimo besede apostola — drznil trditi, da papež ne ljubi njih domovine, Jugoslavije, se mu ne bi smelo verjeti, ker ta bi ne govoril resnice, temveč nasprotje od resnice. Če bi taka trditev prihajala od nasprotnikov, bi jo sv. oče lažje prenesel, ker nasprotniki ne morejo govoriti drugače, saj ne vedo, kaj govore, sodijo zgolj s človeškega vidika in zato mislijo, da morajo tudi vsi drugi soditi po istem merilu, uresničujoč vnovič besede božje Modrosti: »Misliš hudobnež, da sem jaz tebi enak.« Če pa take trditve prihajajo od prija-

teljev, je to zelo žalostna stvar, ker ti vedo, da ne govore resnice. Ce to končno prihaja od katoličanov, potem napolni srce skupnega očeta žalost do vrhunca, ker to more priti le od takih sinov, ki so že postali odpadniki in izdajalci krščanske družine.

Ognjevit in s povzdignjenim glasom je govoril sv. oče te besede in izjavil romarjem, da je vroče želel trenutka, da jim to pove in da inorajo oni biti tolmači njegovih misli in njegovih besed med svojimi sorojaki. In še enkrat je sv. oče ponovil, da tudi če bi prišel angel z neba in zatrjeval, da on ne ljubi Jugoslavije, se mu ne bi smelo verjeti, ker taka trditev bi nasprotovala resnici.»

Ti, stari Diogen...

Sicer nisi bil dosti prida človek, ti, stari Diogen. Danes bi ti rekli berač. Saj še svoje hiše nisi imel; v sodu si prebival in svoje rojake Korinčane si dražil, še celo drugih svojih rojakov po vsem Grškem nisi pustil pri miru.

Všeč si mi, ker si znal biti z malim zadovoljen. Ko ti je makedonski kralj Aleksander Veliki ponudil svojo milost in ti zagotovil, da ti bo dal, karkoli želiš, je bila tvoja skromna želja samo ta: »Jako mi boš ustrejel, če se s temile svojimi ljudmi nekoliko ogneš, da bom prišel na solnce.« — O, tako skromnih ljudi zemlja več ne nosi.

Ampak navihan si bil. Znal si vščipniti tam, kjer zabolí. Ne z rokami, ne, ne tak divjak nisi bil, pač pa z jezikom.

Ketere živali so najbolj nevarne, so hoteli vedeti od tebe. Dobro si jim zabrusil: »Med divjimi obrekovalci, med krotkimi pa prilizovalci.« Pa so spet vlekli iz tebe, koliko da je bilo ljudi pri olimpijskih igrah »Mnogo gledalcev, pa malo ljudi.« si se krepko odrezal. Dobro, da te takrat niso pretepli, ko si pri belem dnevu s prižgano laterno hodil sredi po korintskem trgu in si na vprašanje, česa iščeš, pikro odgovarjal: »Ljudi.«

Ti, stari Diogen...

Ce bi ti danes vstal iz groba, kamor si, devetdesetletnik položil svojega rojstva trudne kosti, če bi se prikazal po naših evropskih mestih, no, pa če bi tudi stopil še malo kam drugam po svetu, pa če bi ljudem take drobil pod nos, veš, potem bi ti ljudje rekli, da si surovlna, neotesanec; morebiti bi te celo proglasili za blaznega in bi te vtaknili na Studonec.

Pravi Zakaj pa ne znaš krotiti svojega strupenega jezika! Saj še naš nežni Simon tam od zelene Soče ne bi bil prav prijazen sprejet, če bi danes zatrobil med svet, da mnogo meških, malo mož naš vék rodi. In sam Bog ve, kako bi svet pogledal našega Tona Medveda, ko bi vstal iz svojega tihega groba tam na Žalah in bi začel deklamovati

svojo pesem: »Le plezaj ljud, naprej in gor, jaz rad ostanem zadaj, doli. Ne maram biti tebi vzor, kot meni ti ne boš nikoli.«

Pa zakaj je bil svet tem ljudem tako zagrenjen? Zakaj? Zakaj vidijo tako malo ljudi, tako malo mož, zakaj, zakaj?

Diogen in Gregorčič in Medved, no, mi vsi, iščemo po svetu značajeve. In teh je tako malo, ko bi vendar moral imeti vsak človek kakor iz kamena izklesan kakor iz bronu vlit značaj trdno, neomahljivo možatost.

Pa ste morebiti nekateri radovedni, kaj pač je to — značaj.

Vzemimo katerokoli vam bolj znano igro ali povest, na pr. Finžgarjevo »Razvalino življenja«. V tej igri nastopa več oseb. Urh je grabež, stiskač, Martina je sama lakomnost, Sirk je pijanček dobrovoljček, silen strah ima pred svojo Katro, Ferjan je lahkoživec, iz katerega bi dobra žena lahko vendarje mogla narediti porabnega človeka, Lenčka je sirota, popolnoma v kleščah svojega očeta, prepozno se osamosvoji, Tona je dekle, ki se je v šoli življenja veliko naučila, Mica klepetulja in na skrivnem ga rada srka. Veste, kaj smo zdajle povedali? V par besedah smo opisali značaje v igri nastopajočih oseb. Ce torej povemo, kakšen je ta ali oni človek, opišemo s tem njegov značaj.

Značaji so prikupljivi, imamo jih radi, pa so tudi taki, ki so nam zoporni, neprijetni, odbijajoči. Navadno imenujemo človeka značajnega, če najdemo na njem precej dobrih lastnosti; človeka s slabimi lastnostmi imenujemo radi neznačajnega. S tem nočemo povedati, da nima značaja, ampak da ima značaj, ki je nam in drugim zoprn.

Vsaka povest ali igra je za nas šola značajev. Morda se včasih pritožujemo, da v povestih in v igrah mora biti vsaka oseba taka, kakršno hoče imeti pisatelj. Seveda! Vsako tako delo je lahko kos resničnega življenja in življenje se v povestih in v resnici razvija in ravna po značajih. Kadar bereš povesti, ne beri samo, kako se dejanje v povesti zamo-

tava, razvija, dviga in pada, dokler ne pride do srečnega ali nesrečnega konca, ampak še bolj pridno se vtipilaj v posamezne značaje, dobre in slabe, prikupljive in neprikupljive, osvajajoče in odbijajoče. Tako bo vsaka povest zate šola. Ljudje bodo pred teboj kakor živi in ti sam lahko misliš in snuješ dalje, kako bi ti nastopal z enakim značajem, kako bi nastopal s tvojim. »Če bi bil jaz na tvojem mestu...« učiš nemalokrat svojega bližnjega. Torej...

Kadar igraš na odru, se skušaj živeti v značaj osebe, katero predstavljaš. Besed se lahko naučiš, jih lahko podržiš in poropoeš, cele koše jih lahko vsipaš med ljudi; če ne boš pogodil značaja, bo tvoja igra slaba, malo vredna. Ravno zaradi različnosti značajev ni vsaka igra za vsakega igralca. To naj premislijo vsi tisti naši igralci-diletanti, ki segajo najraje po »imenitnih vlogah: gospod, gospa, graščak, graščakinja, poveljnik in njegova gospa; vlog nižje vrste: poslov, pastirjev, beračev, postopačev se pa tako strašno varujejo. Ne to, kaj igraš, ampak kako igraš, to je glavno. Le ljudje, ki imajo že sami precej podoben značaj kakor nastopajoča oseba, bodo svojo vlogo vsaj približno prav rešili. Ne morem si misliti, kako bi mogla pobožna oseba prav igrati razposajenega, razuzdanega, kako bi oseb veselega značaja mogla prav podati otožnega, semintja oklevajočega siromaka.

Vsaka igra na odru je za igralce dvakrat, za gledalce pa vsaj enkrat šola za spoznavanje značajev. Igralec se v vlogo vživlja in s tem igro poživlja ali jo mrtviči, kakor je pač bolj ali manj sposoben, gledalec pa s svojo prisotnostjo vsaj malo bolj značaje doživlja, kakor mu je to mogoče v povesti. Tam si pomaga z domišljijo tu gleda vse pred seboj, kakor je v resnici.

Oboje torej, povest in predstava, naš lepo vpolnjuje v spoznavanje značajev. Iz povesti in od predstavi pa ni daleč do resničnega življenja. Tudi tu je krasna prilika za spoznavanje značajev in za občevanje z njimi. Vse drugače moraš nastopati takole s povprečnimi ljudmi, kakršni si morebiti sam, kakor pa z mehкими, občutljivimi dušami, ki pazijo na vsak posmeh, na vsak pogled, na vsako kretanje, celo na tvojo hojo. Eno nam bo šola življenja takoj pokazala: popolnoma enakih značajev ne bomo našli. Pač pa sorodne, podobne. In to bomo videli, da sorodni značaji gredo skupaj, ljudje različnih značajev pa se ne vjemajo med seboj, pač pa krešejo, prepirajo, zbadajo.

Kakor je to vsakdanja resnica, pa jo vendar vse premalo vpoštevamo. Gledati bi morali na to zlasti pri možnostih. Ne samo denar k denarju, veliko bolj še značaj k značaju. — Takole nekako je nemški pesnik povedal ženinom in nevestam: »Naj gleda, kdor na vek se veže, čó sree k sreu se priléže; je kratka zmla, dolg je kes.« Sree k sreu je toliko, kakor če rečemo značaj k značaju. Zakaj značaj na papirju nič ne čuti; navzkrižje med značaji v življenju je pa pokora, ki se konča šele s smrtjo.

Enako je z značaji v izbiranju in iskanju prijateljstva. Ni vsak prijatelj, kdor se dela prijatelja. Zato svari znana prislovica: »Zapuj, a glej komu.« Nekaterikrat pride za velikim prijateljstvom še večje razočaranje.

Ne bo torej napačno, če se bomo tudi mi, čeprav ne z laterno pri belem dnevu, učili iskati po svetu ljudi.

Zato za nami!

RAZGLED PO SVETU

Vatikanski uslužbenci

Kdor hoče postati vatikanski uradnik, mora imeti dobro versko in pravno vzgojo. Delovni čas traja sedem ur. Začetek in konec dela se ravna po letnem času. Služba je urejena tako, da lahko vsak uradnik zadosti svoji verski dolžnosti. Poleg nedelj in praznikov, ima vsak vatikanski uslužbenec pravico do letnega dopusta in sicer uradniki z 10 leti službe dobe 20, oni z 20 leti 25 in končno tisti z nad 20 leti službe 30 dni dopusta.

Vsi uradniki se plačujejo mesečno v naprej. Današnji prejemki uradnika se sučejo med 1000 in 2500 lirami, uslužbenec pa dobi od 700 do 1400 lir. Za vsakega otroka dobi oče po 30 lir mesečnega dodatka.

Daljši dopust je mogoče še posebej v primeru dolgotrajne bolezni, vojne službe in dru-

žinske nesreče. Ako ta dopust ne prekorati šestih mesecev, se vračuna v pokojninsko dobo. Uradnik, ki oboli pri izvrševanju službe, ima pravico do brezplačnega zdravljenja. Za čas bolezenskega dopusta, ki traja do šest mesecev, dobiva vatikanski uslužbenec celo plačo, nad šest mesecev pa dve tretjini prejemkov. Ako je kdo v teku pet let več kot dve leti bolan, se odpušča iz službe s pravico na pokojnino. Ako je uradnik odpuščen iz službe radi pomanjkanja dela, dobiva prvih šest mesecev polno plačo, nadaljnjo dobo pa polovico. Kakor hišo pa se izprazni kako mesto, imajo prednost odpuščeni nezaposleni uslužbeneci.

Glasiló združenja francoskih katoliških uradnikov piše, da bi bili položaja, kakor ga imajo vatikanski nameščenci, veselí javni in privatni nastavljenici vsake države.

Ali se pri denarju slovanska vzajemnost jenja?

Češkoslovaška vlada je v znamenju krize že lansko leto močno povišala šolske takse, že itak visoke takse je to šolsko leto še prav močno zvišala in sicer na ta-le način: vsak tujec mora plačati dvojno šolnino, t.j. 600 Kč, poleg tega pa še »tujsko takso« (cizinecká taksa) v znesku 700 Kč. Tako mora vsak tujec z raznimi vpisnimi taksami plačati v šolskem letu v dveh obrokih 1400 Kč, kar bi pomenilo 3200 Din. Zaninivo je, da vlada CSR tu ne pozna niti Male zveze, niti že priselovčnega prijateljstva in vzajemnosti z našo državo. Nadvse žalostno, a resnično je dejstvo, da je naš akademik v plačanju enak akademiku Hitlerjeve Nemčije ali madjarskemu visokošolcu, torej prebivalcem držav, ki so CSR neprijateljsko razpoložene.

Ne samo, da je izredno visoka šolnina krut udarec za akademike in njihove starše, tudi z državnega stališča je ogromen izdatek, ki ga mora naša država izdati v obliki valute in deviz. V Pragi, Brnu, Bratislavi in Píibramu študira nad 400 naših akademikov, in samo za šolnino je treba nad 1.300.000 Din deviz. Vsakdo ve, da je za današnjo težko dobo za našo državo tolika vsota pomembna.

Bilo bi v interesu tako v državno-gospodarskem kot socialnem, da bi naša delegacija v času zasedanja Gospodarskega sveta Male zveze v Pragi postavila na dnevni red tudi to vprašanje, in ga rešila vsaj tako, da bi »tujska« taksa odpadla, s tem bi bila tudi v tej smeri poudarjena Mala zveza in njena enotnost.

Strašna rudarska nesreča

Mesto Duhov na Češkem je bilo te dni pozorišče velike rudarske nesreče. V premogokopnem oddelku Nelson III, je po doslej neznanih vzrokih nastala eksplozija. V tem rovu je bilo zaposlenih 140 rudarjev, očetov in sinov, ki so gotovo vsi izgubljeni. V rovu so neprestane eksplozije, gori in dim je zavil vso okolico. Ničče že več dni ne more prodreti do pone-

srečenih, od katerih gotovo nihče več ne živi. Po vsej državi so začeli nabirati za vdove in sirote ponesrečenih rudarjev. Praga je darovala 100.000, ministrski predsednik 50.000, socialni minister 100.000, lastništvo rudnika 1.000.000 čeških kron. Zanestljivo pričakujejo, da bodo zbrali po vsej državi več milijonov in s tem zajamčili bodočnost nesrečnih družin.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Iz novoletnega vočila predsednika Masaryka. Na kmetstvo mladino je naslovil ob novem letu češkoslovaški državni predsednik sledeče pomembne besede: »Od mladega rodu pri-

BANKA BARUCH

15. Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Vrši vse bančne posle nakulantačne

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 0050-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-24 Paris. HOLANDIJA: No 1058-56 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg

Na zahtovo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

čakujem, naj se pripravlja na pametno in pošteno delo v zasebnem in javnem življenju. Zato je potrebno znanje; znanje in šolanje pa mora dopolnjevatí omika in to je naša moralna dolžnost. Moj položaj mi narekuje željo, naj bi dajšašnji mladi rod bil in ostal res mlad in naj bi bil boljši od očetov. Skrb za kruh je potrebna in bq potrebna — toda človek ne živi samo od kruha. Od česa pa še? O tem odkritostno premišlujte!

AVSTRIJA

s Drobiz. Občina Zelezna Kapla se nahaja v konkurzu. Občinski gozdovi, občinska hiša in občinska tehtnica so bile prodane na javni dražbi. Občinski kino, hiša zraven šole in kos zemlje je ostalo neprodano in pride po šestih mesecih snet na dražbo. Pokopali so 90 letno

Mlinarcevo mater iz Bač. — Na kraj miru so spremili Pahernikovo Micio iz Loč. — V Stebnu pri Globasnici so za vedno izgubili Podbregarjevo mater. — O božičnih dnevih je bilo na Dunaju 25 samomorilnih poizkusov. Pomoč je bila uspešna le v 11 slučajih. Kriva je brezposelnost, a tudi notranja razrvanost ljudi. — Casopis »Kärntner Tagblatt« je te dni zaključil svoj 40. letnik. — S podvojeno silo vrši svoje delo v glasovalnem ozemlju Südmarka. Letos je priredila božičnice v Podroščici, Bistrici v Rožu, Vajdišah, Hedišah in v Vrbi. Varuj se ljudi, četudi nosijo darove... — V Dravi pri Domačalah je utonil Jožef Biermann, pristojen v Zihpolje. — V Velikovu je umrl železničar Tomaž Kulturer. — Večdnevni kmetijski tečaj je priredila Kmetiska zveza za občino Bela. Udeležilo se ga je 26 posestnikov in sinov.

AMERIKA

s Kaj pravi Roosevelt. Državni predsednik Roosevelt je v eni svojih zadnjih izjav dejal, da Združene države Severne Amerike ne bodo nikdar več posredovale z oboroženo silo v nobeni ameriški državi, če bi v njej izbruhnila revolucija. Posredovanje je le skupna zadeva vseh ameriških držav. O Društvu narodov je Roosevelt izjavil, da je še vedno ono mesto, v katerem se razpravlja o vseh svetovnih vprašanjih. Društvo narodov je opora svetovnega miru, ki ga ogroža, o le politični voditelji, ker 90 odstotkov vsega prebivalstva hoče mir

BOLGARIJA

s Kaj hočejo Bolgari od Romunov. Češko časopisje poroča iz Sofije, da namerava bolgarski kraljevi par obiskati romunskega kralja Karla 21. januarja in ostati v Bukarešti do 24. januarja. Pri tej priložnosti se bosla vladarja pogovarjala o vprašanjih, ki sta jih načela pri zadnjem sestanku, predvsem pa o pravih spomenice, ki jo je sestavila bolgarska vlada o svojih zahtevah do Romunije. V tej spomenici gre v prvi vrsti za bolgarske šole in cerkve v Dobrudži. Bolgarija zahteva



Angleški zunanji minister Simon in Mussolini med sestankom v Rimu.

Poplača zvestobo!

Davno že ste spoznali njegovo vrednost — Schichtovo terpentinovo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.




SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO

.. ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

ST 32-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

vzpostavitev položaja pred svetovno vojno, to se pravi, da naj Romunija zgradi 60 bolgarskih šol za svoje bolgarske manjšine in da uvede v Dobrudži šesturni pouk na teden v bolgarščini. Zdi se, da bo slične zahteve stavila tudi Romunija z ozirom na romunske manjšine, živeče v Bolgariji v okolici Vidina in Nikopolisa. Nadalje zahteva Bolgarija od Romunov odškodnino za bolgarske posestnike, ki so postali žrtev romunske agrarne reforme v Dobrudži. Slednjic hočejo Bolgari amnestijo za 3000 iz Dobrudže pobeglih Bolgarov, ki naj se vrnejo v svoj rojstni kraj in postanejo romunski državljani. Romunija je nadalje zgradila most čez Donavo na svoje stroške, medtem ko bi Bolgarija vzdrževala tudi na svoje stroške zračni promet med Sofijo in med Bukarešto.

DROBNE NOVICE

Povodenaj je napravila silno škodo v Južni Kaliforniji.

Požar je uničil živalski vrt v Vincenskem gozdu blizu Pariza; tudi več slonov je poginilo.

Skozi Panamski prekop je šlo v letu 1933 4367 ladij, to je za 274 več ko v letu 1932.

Največji žaromet na svetu ima armada ameriških Združenih držav; sveti na 100 km v daljavo.

Zakon o zaščiti države hoče predložiti parlamentu nova romunska vlada.

Eksplozija je nastala v češkem premogovniku Nelson III. pri Duchcovu; 120 rudarjev je v smrtni nevarnosti.

Nova bolgarska radio-postaja v Sofiji bo ena najmočnejših na Balkanu (50 kw).

Nova zračna zveza Rim—Pariz bo otvorjena 15. januarja; 6 ur vožnje.

Gradbena delavnost v sovjetski Rusiji je dosegla 55 odstotkov tega, kar bi morala po načrtu.

Zlati rudniki ob reki Leni so v letu 1933 pridobili za 238% več zlata kot v letu 1931.

Sina je dobila japonska cesarica; doslej je povila samo hčere.

Do tal je pogorelo francosko tobačno skladišče v Solunu. Škode 8 milijonov.

Četrtnina vseh smrti na Grškem je vsled jetike.

Rusko letalstvo bo v dveh letih petkrat močnejše kakor francosko in angleško.

Marksizem v Nemčiji je zatrt, je izjavil Göbbels, minister za propagando.

Predsedstvo romunske vlade je prevzel svetni minister Angelescu.

Oklep iz stekla, ki ga ne prebije krogla, je iznašel neki japonski inženjer.

Nagrada za kmeta, ki prečita letno največ knjig iz ljudske knjižnice, je razpisalo avstrijsko ministrstvo.

tava, razvija, dviga in pada, dokler ne pride do srečnega ali nesrečnega konca, ampak še bolj pridno se vtaplja v posamezne značaje, dobre in slabe, prikupljive in neprikupljive, osvajajoče in odbijajoče. Tako bo vsaka povest zate šola. Ljudje bodo pred teboj kakor živi in ti sam lahko misliš in snuješ dalje, kako bi ti nastopal z enakim značajem, kako bi nastopal s svojim. »Če bi bil jaz na tvojem mestu...« nisi nimalokrat svojega bližnjega. Torej...

Kadar igraš na odru, se skušaj živeti v značaj osebe, katero predstavljaš. Besed se lahko naučiš, jih lahko podržiš in poropoeš, cele koše jih lahko vsipaš med ljudi; če ne boš pogodil značaja, bo tvoja igra slaba, malo vredna. Ravno zaradi različnosti značajev ni vsaka igra za vsakega igralca. To naj premislijo vsi tisti naši igralci-diletanti, ki segajo najraje po čimenoitnih vlogah: gospod, gospa, graščak, graščakinja, poveljnik in njegova gospa; vlog nižje vrste: poslov, pastirjev, beračev, postopačev se pa tako strašno varujejo. Ne to, kaj igraš, ampak kako igraš, to je glavno. Le ljudje, ki imajo že sami precej podobnega značaja kakor nastopajoča oseba, bodo svojo vlogo vsaj približno prav rešili. Ne morem si misliti, kako bi mogla pobožna oseba prav igrati razposajenca, razuzdanca, kako bi oseba veselega značaja mogla prav podati otožnega, semintja oklevajočega siromaka.

Vsaka igra na odru je za igralca dvakrat, za gledalca pa vsaj enkrat šola za spoznavanje značajev. Igralec se v vlogi vživlja in s tem igro poživlja ali jo mrtviči, kakor je pač bolj ali manj sposoben, gledalec pa s svojo prisotnostjo vsaj malo bolj značaje doživlja, kakor mu je to mogoče v povesti. Tam si pomaga z domišljijo tu gleda vse, pred seboj, kakor je v resnici.

Oboje torej, povest in predstava, naš lepo vpeljuje v spoznavanje značajev. Iz povesti in od predstavi pa ni daleč do resničnega življenja. Tudi tu je krasna prilika za spoznavanje značajev in za občevanje z njimi. Vse drugače mora nastopati takole s povprečnimi ljudmi, kakršni si morebiti sam, kakor pa z mehkiimi, občutljivimi dušami, ki pazijo na vsak posebej, na vsak pogled, na vsako kretnjo, celo na tvojo hojo. Eno nam bo šola življenja takoj pokazala: popolnoma enakih značajev ne bomo našli. Pač pa sorodne, podobne. In to bomo videli, da sorodni značaji gredo skupaj. Ljudje različnih značajev pa se ne vjenajo med seboj, pač pa krešejo, prepirajo, zbadajo.

Kakor je to vsakdanja resnica, pa jo vendar vse premalo vpoštevamo. Gledati bi morali na to zlasti pri možilvah. Ne samo denar k denarju, veliko bolj še značaj k značaju. — Takole nekako je nemški pesnik povedal ženinom in nevestam: »Naj gleda, kdor na vek se veže, če sreča k srcu se prileže; je kratka zmeta, dolg je keč. Sreča k srcu je toliko, kakor če rečemo značaj k značaju. Zakaj značaj na papirju nič ne čuti; navzkrižje med značajmi v življenju je pa pokora, ki se konča šele s smrtjo.

Enako je z značajmi v izbiranju in iskanju prijateljstva. Ni vsak prijatelj, kdor se dela prijatelja. Zato svari znana prislovica: »Zaupaj, a glej komu.« Nekaterikrat pride za velikim prijateljstvom še večje razočaranje.

Ne bo torej napačno, če se bomo tudi mi, čeprav ne z laterno pri belem dnevu, učili iskati po svetu ljudi.

Zato za nami!

RAZGLED PO SVETU

Vatikanski uslužbenci

Kdor hoče postati vatikanski uradnik, mora imeti dobro versko in нравno vzgojo. Delovni čas traja sedem ur. Začetek in konec dela se ravna po letnem času. Služba je urejena tako, da lahko vsak uradnik zadošči svoji verski dolžnosti. Poleg nedelj in praznikov, ima vsak vatikanski uslužbenec pravico do letnega dopusta in sicer uradniki z 10 leti službe dobe 20, oni z 20 leti 25 in končno listi z nad 20 leti službe 30 dni dopusta.

Vsi uradniki se plačujejo mesečno vnaprej. Današnji prejemki uradnika se sučejo med 1000 in 2500 lirami, uslužbenec pa dobi od 700 do 1400 lir. Za vsakega otroka dobi čbe po 30 lir mesečnega dodatka.

Daljši dopust je mogoče še posebej v primeru dolgotrajne bolezni, vojne službe in dru-

žinske nesreče. Ako ta dopust ne prekorači šestih mesecev, se vračuna v pokojninsko dobo. Uradnik, ki oboli pri izvrševanju službe, ima pravico do brezplačnega zdravljenja. Za čas bolezenskega dopusta, ki traja do šest mesecev, dobiva vatikanski uslužbenec celo plačo, nad šest mesecev pa dve tretjini prejemkov. Ako je kdo v teku pet let več kot dve leti bolan, se odpušča iz službe s pravico na pokojnino. Ako je uradnik odpuščen iz službe radi pomanjkanja dela, dobiva prvih šest mesecev polno plačo, nadaljno dobo pa polovico. Kakor hitro pa se izprazni kako mesto, imajo prednost odpuščen nezaposleni uslužbenici.

Glasilu združenja francoskih katoliških uradnikov piše, da bi bili položaja, kakor ga imajo vatikanski nameščenci, veselji javni in privatni nastavljenici vsake države.

Ali se pri denarju slovanska vzajemnost jenja?

Češkoslovaška vlada je v znamenju krize že lansko leto močno povišala šolske takse, že itak visoke takse je to šolsko leto še prav močno zvišala in sicer na ta-le način: vsak tujec mora plačati dvojno šolnino, t.j. 600 Kč, poleg tega pa še »tujsko takso« (cizinecká taksa) v znesku 700 Kč. Tako mora vsak tujec z raznimi vpisnimi taksami plačati v šolskem letu v dveh obrokih 1400 Kč, kar bi pomenilo 3200 Din. Zanimivo je, da vlada ČSR tu ne pozna niti Male zveze, niti že prisljivčnega prijateljstva in vzajemnosti z našo državo. Navdse žalostno, a resnično je dejstvo, da je naš akademik v plačanju enak akademiku Hitlerjeve Nemčije ali madjarskemu visokošolcu, torej prebivalcem držav, ki so ČSR neprijateljsko razpoložene.

Ne samo, da je izredno visoka šolnina krut udarec za akademike in njihove starše, tudi z državnega stališča je ogromen izdatek, ki ga mora naša država izdati v obliki valute in deviz. V Pragi, Brnu, Bratislavi in Píbramu študira nad 400 naših akademikov, in samo za šolnino je treba nad 1.300.000 Din deviz. Vsakdo ve, da je za današnje težko dobo za našo državo tolika vsota pomembna.

Bilo bi v interesu tako v državno-gospodarskem kot socialnem, da bi naša delegacija v času zasedanja Gospodarskega sveta Male zveze v Pragi postavila na dnevni red tudi to vprašanje, in ga rešila vsaj tako, da bi »tujška« taksa odpadla, s tem bi bila tudi v tej smeri poudarjena Mala zveza in njena enotnost.

Strašna rudarska nesreča

Mesto Duhov na Češkem je bilo te dni pozorišče velike rudarske nesreče. V premogokopnem oddelku Nelson III. je po doslej neznanih vzrokih nastala eksplozija. V tem rovu je bilo zaposlenih 140 rudarjev, očetov in sinov, ki so gotovo vsi izgubljeni. V rovu so neprestane eksplozije, gori in dim je zavil vso okolico. Nihče že več dni ne more prodreti do pune-

srečenih, od katerih gotovo nihče več ne živi. Po vsej državi so začeli nabirati za vdove in sirote ponesečenih rudarjev. Praga je darovala 100.000, ministrski predsednik 50.000, socialni minister 100.000, lastništvo rudnika 1.000.000 čeških kron. Zanesljivo pričakujejo, da bodo zbrali po vsej državi več milijonov in s tem zajamčili hodočnost nesrečnih družin.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Iz novoletnega voščila predsednika Masaryka. Na kmetsko mladino je naslovil ob novem letu češkoslovaški državni predsednik sledeče pomembne besede: »Od mladega rodu pri-

BANKA BARUCH

15. Rue Lafayette, Paris

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitroje in po najboljšem dnevnem kurzu

Vrši vse bančne posle najkulantneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 1004-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1217-94 Paris. HOLLANDIA: No 1408-66 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 1967 Luxembourg. Na zahtevo pošlremo brezplačno naše ček. nakaznice.

čakujem, naj se pripravlja na pametno in pošteno delo v zasebnem in javnem življenju. Zato je potrebno znanje; znanje in šolanje pa mora dopolnjevati omika in to je naša moralna dolžnost. Moj položaj mi narekuje željo, naj bi današnji mladi rod bil in ostal res mlad in naj bi bil boljši od očetov. Skrb za kruh je potrebna in bo potrebna — toda človek ne živi samo od kruha. Od česa pa še? O tem odkritostno premišljajte!

AVSTRIJA

s Drobiz. Občina Zelezna Kapla se nahaja v konkuru. Občinski gozdovi, občinska hiša in občinska tehtnica so bile prodane na javni dražbi. Občinski kino, hiša zraven šole in kovi zemlje je ostalo neprodano in pride po 6-mesečni sneti na dražbo. Pokopali so 90 letno

Mlinarcevo mater iz Bač. — Na kraj miru so spremili Pahernikovo Micijo iz Loč. — V Štebnu pri Globasnici so za vedno izgubili Podbregarjevo mater. — O božičnih dnevih je bilo na Dunaju 25 samomorilnih poizkusov. Pomoč je bila uspešna le v 11 slučajih. Kriva je brezposelnost, a tudi notranja razrvanost ljudi. — Casopis »Kärntner Tagblatt« je te dni zaključil svoj 40. letnik. — S podvojeno silo vrši svoje delo v glasovalnem ozemlju Südnarka. Letos je priredila božičnice v Področici, Bistrici v Rožu, Vajdišah, Hodišah in v Vrbi. Varuj se ljudi, četudi nosijo darove... — V Dravi pri Domačalah je utonil je utonil Jožef Biermann, pristojen v Zihpolje. — V Velikovcu je umrl železničar Tomaž Kulturer. — Večdnevni kmetijski tečaj je priredila Kmetijska zveza za občino Bela. Udeležilo se ga je 26 posestnikov in sinov.

AMERIKA

s Kaj pravi Roosevelt. Državni predsednik Roosevelt je v eni svojih zadnjih izjav dejal, da Združene države Severne Amerike ne bodo nikdar več posredovale z oboroženo silo v nobeni ameriški državi, če bi v njej izbruhnila revolucija. Posredovanje je le skupna zadeva vseh ameriških držav. O Društvu narodov je Roosevelt izjavil, da je še vedno ono mesto, na katerem se razpravlja o vseh svetovnih vprašanjih. Društvo narodov je opora svetovnega miru, ki ga ogrožajo le politični voditelji, ker 90 odstotkov vsega prebivalstva hoče mir

BOLGARIJA

* Kaj hočejo Bolgari od Romunov. Češko časopisje poroča iz Sofije, da namerava bolgarski kraljevi par obiskati romunskega kralja Karla 21. januarja in ostati v Bukarešti do 24. januarja. Pri tej priliki se bosna vladarja pogovarjala o vprašanjih, ki sta jih načela pri zadnjem sestanku, predvsem pa o pravih spomenice, ki jo je sestavila bolgarska vlada o svojih zahtevah do Romunije. V tej spomenici gre v prvi vrsti za bolgarske šole in cerkve v Dobrudži. Bolgarija zahteva



Angleški zunanji minister Simon in Mussolini med sestankom v Rimu.

Poplača zvestobo!

Davno že ste spoznali njegovo vrednost — Schichtovo terpentinovo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvirni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.



SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

..ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

ST 32-55

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

vzpostavitev položaja pred svetovno vojno, to se pravi, da naj Romunija zgradi 60 bolgarskih šol za svoje bolgarske manjšine in da uvede v Dobrudži šesturni pouk na teden v bolgarščini. Zdi se, da bo slične zahteve stavila tudi Romunija z ozirom na romunske manjšine, živeče v Bolgariji v okolici Vidina in Nikopolisa. Nadalje zahteva Bolgarija od Romunov odškodnino za bolgarske posestnike, ki so postali žrtev romunske agrarne reforme v Dobrudži. Slednjim hočejo Bolgari amnestijo za 3000 iz Dobrudže pobeglih Bolgarov, ki naj se vrnejo v svoj rojstni kraj in postanejo romunski državljani. Romunija je nadalje zgradila most čez Donavo na svoje stroške, medtem ko bi Bolgarija vzdrževala tudi na svoje stroške zračni promet med Sofijo in med Bukarešto.

DROBNE NOVICE

Povodenj je napravila silno škodo v Južni Kaliforniji.

Požar je uničil živalski vrt v Vincenskem gozdu blizu Pariza; tudi več slonov je poginilo.

Skozi Panamski prekop je šlo v letu 1933 4367 ladij, to je za 274 več ko v letu 1932.

Največji žaromet na svetu ima armada ameriških Združenih držav; sveti na 100 km v daljavo.

Zakon o zaščiti države hoče predložiti parlamentu nova romunska vlada.

Eksplodizija je nastala v češkem premogovniku Nelson III. pri Duchcovu; 120 rudarjev je v smrtni nevarnosti.

Nova bolgarska radio-postaja v Sofiji bo ena najmočnejših na Balkanu (50 kw).

Nova zračna zveza Rim—Pariz bo otvorena 15. januarja; 6 ur vožnje.

Gradbena delavnost v sovjetski Rusiji je dosegla 55 odstotkov tega, kar bi morala po načrtu.

Zlati rudniki ob reki Leni so v letu 1933 pridobili za 238% več zlata kot v letu 1931.

Sina je dobila japonska cesarica; doslej je povila samo hčere.

Do tal je pogorelo francosko tobačno skladišče v Solunu. Škode 8 milijonov.

Četrtnina vseh smrti na Grškem je vsled jetike.

Rusko letalstvo bo v dveh letih petkrat močnejše kakor francosko in angleško.

Marksizem v Nemčiji je zatrt, je izjavil Göbbels, minister za propagando.

Predsedstvo romunske vlade je prevzel prosvetni minister Angelescu.

Oklep iz stekla, ki ga ne prebije krogla, je iznašel neki japonski inženjer.

Nagrado za kmeta, ki prečita letno največ knjig iz ljudske knjižnice, je razpisalo avstrijsko ministrstvo.

KAJ JE NOVEGA

Hud boj z volkom

Kmet Jure Dimitrijevič v vasi Mirnica v Srbiji vsako zimo nastavlja zajem in lisicam po gozdu in polju železne pasti. Vsako jutro pa je pošiljal enega izmed svojih nečakov, Miladina ali Miloša, po ulovljeni plen. Nekaj dni pred koncem leta je moral iti Miloš gledati, kaj se je vjelo čez noč v pasti. Fant je bil zelo začuden, ko je videl, da pasti nikjer ni. Pač pa je v globokem snegu opazil sledove volčjih tac. Takoj je vedel, da se je v železno past vjel volk, ki je past odnesel s seboj. Fant je hitel za sledjo v gozd. Tu je že oddalec slišal volka, ki je strahovito tulil. Z zadnjim nogom je zver zašla v železno past ter zato seveda strašno trpela. Ko je od bolečin ves razbesnel volk zagledal fanta, se je takoj pognal vanj. Dečko pa ni čakal, ampak je zbežal, kar so ga nesle noge. Volk pa, čeprav mu je eno nogo železna past držala v kleščah, je bil urnejši in je dečku

skočil na hrbet. Dečko je začel na vse grlo klicati na pomoč: »Volk me bo požrl! Pomagajte mi!«

Miloševo vpitje je slišal njegov brat Miladin, ki je stal na dvorišču pred hišo. Brez orožja je planil bratu na pomoč. Ko je prihitel bliže, je videl, kako se brat trudi, da bi se otresel volka. Zato je tudi on začel na vse grlo klicati na pomoč. Besna zver je pustila Miloša in planila na Miladina. Sedaj sta se drla na pomoč oba. Končno ju je slišal stric Jure in s puško v roki skočil iz dvorišča. Pa ni mogel streljati, ker se je bal zadeti kakega fanta. Ko je stric prihitel bliže, je volk pustil Miladina in planil proti stricu. Ta je ustrelil in zver ubil. Oba dečka pa sta nezavestna padla v sneg. K sreči volk ni imel več zob, ker si je vse polomil, ko je grizel past. Zato sta fanta ranjena le od volčjih škrbim. Rane niso hude.

Poplave

Vsakokrat, kadar narastejo vode, je v nevarnosti Godaminsko polje pri Smederevu ob Donavi. Zato so te kraje na vseh straneh zavarovali z visokimi nasipi. Tako so ljudje, ki prebivajo v vaseh na tem polju, bili brez skrbi, da bi jih zalila voda. Toda v četrtek 4. jan. zjutraj je voda nenadno udarila čez visoke godaminske nasipe in se s strašno naglico razlila po polju in vaseh. Voda je predrila nasip med Smederevim in vasjo Lipa. V kratkem času je voda pokrila vse polje na 4 m visoko. Ker je drla s silno naglico, je pred seboj vse podirala. Dva mostova je nesla 1 km daleč. Za sedaj so pod vodo tri vasi v bližnji okolici Smedereva: Radinac, Vranovo in Lipa. Voda je pridrla v vasi, ko so vsi ljudje še spali. Naenkrat se je med bučanjem vode začelo mešati strahotno mukanje privezane živine. Kmetje so planili iz postelj na dvorišča, kjer pa je tekla že voda. Ljudje se niso mogli nikamor več rešiti, ampak so morali splezati na podstrešja, kjer so čakali reševalne čolne. Kmetje iz daljne okolice Smedereva so se na vse zgodaj vozili v Smederevo.

Sredi Godaminskega polja so opazili, da jim rjovejo nasproti valovi naraslih voda. Razbežali so se na vse strani.

Tehniško obojje, ki dela na godaminskih poljih, je bilo čisto iznenadeno zaradi te nagle povodnji. Po telefonu so mogli prositi za pomoč čolne, da se rešijo ljudje. Pričakovati je, da bo voda zalila tudi del Smedereva. Od starih ljudi se nihče ne spominja, da bi bila kdaj voda tako naglo prihrula. Samo pred 40 leti nekoč je menda voda tako naglo prišla, a škode ni napravila take kakor sedaj.

Iz Paračina poročajo, da je zaradi taljenja snega v Bosni Sava s pritoki zopet hudo narasla. Pri Sremski Mitrovici je Sava že 6 m nad normalo, pri Sisku 6.5 m, pri Brodu 7 m, pri Jasenovem 8 m. Voda zelo dere in je odnesla že mnogo sveta. Tudi iz drugih krajev Hrvatske poročajo o velikih povodnjah.

Iz Banjaluke poročajo, da so v Vrbasovi dolini začele vode upadati. V izpraznjene kraje Kulenvakuf, Sanski most in Prijedor se prebivalci zopet vračajo.

ZAHVALE

Dne 23. decembra mi je pogorela hiša. Ker sem naročnica »Domoljuba«, mi je uprava lista izplačala 1000 Din, za kar se najlepše zahvaljujem in »Domoljuba« vsakomur priporočam.

St. Rupert-Kamuje, 3. januarja 1934.

Ivana Florjantič, l. r.

Uprava »Domoljuba« mi je danes izplačala znesek Din 1000.— podpore, ker mi je kot rednemu plačniku »Domoljuba« dne 19. dec. 1933 pogorela stanovanjska hiša. Za to podporo se toplo zahvaljujem in obljubljam, da ostanem zvest našemu »Domoljubcu«.

Dne 3. jan. 1934.

Ranko Šnedic, posestnik,
Orehovlje 8, župnija Predoslje.

V vsako hišo Domoljuba!

OSEBNE VESTI

d 70 let je dopolnil g. Jože Ferjančič, višji paznik mariborske kaznilnice v pokofu, doma z Goč pri Vipavi. Bog ga živi še mnogo let!

d Za kanonika kolegijalnega kapitlja v Novem mestu je imenovan g. Ivan Sešek, župnik v Brusnicah.

d Za preglednika osnovnih šol v kamniškem okraju je Lil po odhodu nadzornika Gustava Lukežiča imenovan z dekretom prosvetnega ministrstva Anton Arrigler, šolski upravitelj v Trzinu.

d Ostavko na državno službo je podala Lesar-Lunder Alojzija, učiteljica v Jezertu, okraj Soko-Banja, Moravska banovina. Bila je 1. decembra 1933 promeščena tja iz Ribnice na Dolenjskem.

d Na župnijo Borovnice je bil umeščen na novega leta dan g. Ciril Jerina, kaplan v Zagorju ob Savi.

DOMAČE NOVICE

d Materin jezik. V Buenos Airesu v Južni Ameriki izhaja v slovenskem jeziku nabožni časopis »Naše duhovno življenje«, ki pa priobčuje tudi članke, vzpodbujajoče k zvestobi do naroda. V 29. številki iz leta 1933 čitamo sledeče: Jezik, ki nas ga je naučila govoriti mati, je naš materinski jezik. Naš materinski jezik je slovenski jezik. Vse jezike moramo spoštovati, naš materinski jezik pa moramo ljubiti. Slovenski otroci v Južni Ameriki se morajo naučiti tudi kasteljanščine, oziroma portugalsčine. Bodimo brez skrbi, da se je bodo resnično in dobro naučili. Njihov materin jezik pa je in ostane vedno slovenski. Slovenski otroci morajo vedno ohraniti svoj materni jezik, poznati svoj narod in njegovo domovino. Starsi, vaša naloga je, da se bo vse to tudi res zgodilo.

d Enotna ureditev obrestne mere. Obe združni zvezi v Ljubljani: Zadruga zveza in Zveza slovenskih zadrug pozivljata svoje članice, da naj velja pri njih za vloge tale obrestna mera, nevezane 4, vezane na trimesečno odpoved 5%. Prav tako so regulativne hranilnice določile obrestno mero za stare vloge, plačljive brez odpovedi na 4, na odpoved pa na 5%. To pomeni tako pri zadrugah kot pri regulativnih hranilnicah znižanje za 1%. Poleg tega plačujejo regulativne hranilnice v Sloveniji za nove vloge počeniši s 1. januarjem 1934 največ do 8% obresti.

d Najboljše vole po 4 Din so prodajali na januarškem sejmu v Radohovi vasi na Dolenjskem.

d Maribor je potrošil za vino v enem letu okroglo 18 milijonov. Mariborčani so bolj vino-pivci — za pivo jim li; pa kako tudi, ko je bilo vino polovico ceneje od piva. Popili so 317.861 litrov piva. Največ piva je šlo v avgustu, vina pa se je največ popilo v decembru. Zganja in likerjev se je popilo v Mariboru zelo malo, pa vsceno je dobila mestna občina na ta račun 69.859 Din trošarine. Za pivo je dobila 311.005.50 Din trošarine, za vinski mošt Din 150.000 in od vina 1.496.170 Din. Skupno so torej kasirali na občini samo na račun mariborske žerje 1.976.894 Din. Mestni očetje so pri tem »uspehu« očividno presenečeni, ker so v lanskem proračunu stavili na račun žerje samo 1.700.000 Din.

d Kaplan Križman obsojen. Dne 4. januarja od pol 9 dopoldne do pol 3 popoldne se je v drugič vršila obravnava apelacijskega sodišča proti g. Andreju Križmanu, kaplanu na Jesenicah, radi njegove pridige ob priliki Strossmayerjeve proslave 4. februarja lanskega leta. Senatu je predsedoval dr. Gradnik, prisodnika pa sta bila dr. Kranjc in Poljanec. Okrožno sodišče je, kakor smo že poročali, g. Križmana oprostilo vsake krivde in kazni. Apelacijsko sodišče pa se je po zaslišanju prič, ki jih je predlagal državni tožilec, dočim je zavrnilo nadaljnje zasliševanje obtoženčevih prič, izreklo, da je smatrati za dokazano, da je obtoženeec v citiranem govoru izrekel, da niso najslabši narodni voditelji oni, ki jih preganjajo in vlačijo po ječah«. S tem je meril na takratne politične dogodke z namero, da dela nerazpoloženje proti državnemu rodu — Branilec dr. Aleš Stanovnik z Jesenic je v izbranem govoru analiziral nastop in verodostojnost obtoženih prič, branil objektivno obtoženečev brezkrivost in kazal na nezadostnost obtoženega materiala ter predlagal oprostilo.

sodbo. — Sodni senet je po enournem posvetovanju razglasil sodbo, s katero je g. Križnan obsojen na en mesec in pol zapora, 600 Din globe in povračilo sodnih stroškov.

d Bomba je eksplodirala dne 4. januarja ponoči na krovu lesenc barake, ki pripada jugoslovanskemu generalnemu konzulatu v Celovcu. Eksplozija je razdejala del krova navedene barake. Kazen tega so se razbile mnoge šipe na oknih hotela na drugi strani konzulata. Neznatno so bile poškodovane tudi naprave za razsvetljavo in telefon. Deželni glavar za Koroško je takoj obiskal naš konzulat in obžaloval dogodek.

d Ob naši meji na Štajerskem je bilo leta 1929 avstrijskih dvolastnikov 189, naših 131, danes pa je naših komaj še polovico toliko. Posvetva ob avstrijski meji prehajajo vedno bolj v remške roke. — Kje so naše nacionalne organizacije?!

d Likvidacija društev. V župnijah, kjer so bila ukinjena in pravomočno razpuščena prosvetna društva, se izvede likvidacija na sledeči način: Društvo obvesti onega, kateremu pripade premoženje po pravih, kdaj je bilo društvo razpuščeno pravomočno. Dohitek mora potem pri sodnji zahtevati, da se mu prepusti glasom pravil premoženje društva in da je pripravljen prevzeti vsa aktiva na pasiva. Sodišče nato izvede likvidacijo društva in izroči premoženje onemu, kateremu je po pravih določeno.

d Naši invalidi. Po stanju 1. junija 1933 je število stanje invalidov pri dravskem finančnem ravnanstvu sledeče: osebnih invalidov 224, ki prejemajo letno podporo v znesku Din 3.429.076, družinskih invalidov pa je 2209, ki prejemajo 3.588.696 Din, torej je vseh invalidov na področju dravskega finančnega ravnanstva 5254, ki prejemajo letno podporo v skupnem znesku Din 9.017.772.

d Mogočni plazovi so se valili na novo leto in naslednji dan z Možaklje pri Jesenicah. Grmelo je kot v poletnem času. Smučarji so bili v stalni nevarnosti.

d Proglas o ustanovitvi socialno-demokratske stranke Jugoslavije izšel v »Delavski politiki« in drugih socialističnih listih. Iz Slovenije so proglas podpisali Alojzij Sedej in Ivan Mihevc iz Ljubljane, bivši mariborski župan učitelj Grčar, urednik Eržen in drugi iz Maribora in iz delavskih krajev.

d Po zakonu o zaščiti javnega reda je stal dan pred ljubljanskim sodiščem župan g. Nande Novak iz Nevelj pri Kamniku. Branil ga je kamniški advokat g. dr. Zvokelj. G. Novak je bil oprošten. Državni tožilec se je pritožil.

d Združene bojne organizacije (vojni dovoljci, vojni invalidi, rezervni častniki, četniki ter člani bivše Zveze bojevnikov) so sklenile svoje lane in prijatelje v nedeljo 7. januarja na zborovanje v ljubljanski Union. Kongres je v vsakom pogledu prav lepo uspel. Obširneše tozadevno poročilo priobčuje »Slovenec« z dne 8. januarja.

d Minulo leto je bilo nesrečno za komuniste in marksiste. Nemčija, Avstrija in Španija so stopile komunizmu zelo na prste. Poljska, Italija, Portugalska in Madjarska so že prej obračunale z boljševizmom. V stalnem razdvojevanju se nahaja komunizem v Franciji, nizozemski in Belgiji.

d Točaj za neveste v Ljubljani, združen z duhovnimi vajami, se bo vršil letošnjo zimo v križu Katoliške akcije. Celotna prireditev bo trajala teden dni.

Resno svarilo



nam daje narava sama z omotičami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo, nespečnostjo. Te na tlogo so prečesto znak nevarnega poapnenja s žil. Ubrante se pravčasno te bolezni. Zdravilni PLANINKA-CAJ BAHOVEC pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žil, razredči kri in vrne poapnjenim žilam potrebno prozornost,

s čimer se o-istranijo pojavi ostarelosti in ohrani delavno moč v uzmanjšani meri. Zabejavite v apotekah samo pravi PLANINKA-CAJ BAHOVEC v plombiranih zavilkih po Din 20 — in z napisom proizva alca

APOTEKA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA
 Reg. br. 12599 / VIII. 1932

MED BRATI HRVATI

d Slap se je premaknil za 4 m. Te dni se je v Jajcu zgodil zanimiv naravni dogodek. Kakor vse kaže, se je spremenila zemeljska površina. Nad reko Plivo se je odrgala velika skala in eden največjih slapov v državi, znameniti slap Plive v Jajcu se je premaknil za cele štiri metre s svojega dosedanjega mesta.

d O grozečih povodnjah še vedno poročajo iz raznih krajev Hrvatske. Hujša ko Drava je vsakekor Sava, vendar poročajo iz Cakovca, da je narasla Drava pri Prelogu odnesla kmetom mnogo sveta ter da si je napravila novo strugo po rodovitnih njivah. Ker se je to v toku zadnjih let že večkrat zgodilo, je to za kmete toliko hujše. Sava pa je povzročila v Posavini še večjo škodo. Od 2. januarja zvečer je Sava pri Slavovskem Brodu začela stalno naraščati. Dne 3. januarja zjutraj je bilo pod vodo že mnogo sveta, posebno na bosanski strani, kjer ni nobenih obrambnih nasipov. Ni je pa nesreče brez sreče! Povodenj je razrgala led, ki je doslej pokrival Savo. Ta led je bil preslab, da bi mogli ljudje čezenj, pa je vendarle onemogočil čolnarenje po Savi. Zato je bilo mnogo vasi ob Savi čisto odrezanih od vsakega prometa. Narasla voda je sedaj omogočila promet. Kajpada je povodenj ljudi vseeno zelo preplašila, ker se boje, da bo še hujše, posebno ker od Novske prihajajo poročila, da je tam že vse pod vodo. Okrog Novske so se razlile vode iz potokov Hova, Pakra, Bijela, Trebež in Struga. Razlila se je tudi reka Una. Te vode so poplavile Joslej 20 km na dolgo ves rodovitni svet. Sedaj je tam kakor jezero. Sava še ni prestopila bregov pri Jasenovcu, a je že 7 m nad normalo. Če se razlije še Sava, bo to strašna nesreča.

— Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbčici osvobodi naravna »Franz-Josef« grenčica telo vseh nabrahanih gnilobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

d Brez zimskih sukenj se sprehajajo meščani v hercegovskem Mostarju.

d 3000 Banjeveev, samih mož, je prisostvovalo nedavno duhovnim vajam, ki so se vršile v Subotici.

d 10.000 Din je darovala za poškodovano djakovsko stolno cerkev mestna občina v Zemunu.

d Več tisoč zvezkov obsegajoče svoje kajinice je poklonil narodni kajinici v Banjaluki bivši narodni poslanec Kosta Maričić.

d Štiri mladitje je skofila ovca Ignacija Todoroviča v Prokuplju.

d Odobrenih je 20 milijonov Din za ureditev Piševskih jezer.

IZ NASE PRESTOLICE

d Naš zunanji minister Jevtič se je sestel z romunskim zunanjim ministrom Titulescu-jem. Dogovorila sta se, da se konferenca Male zveze z ozirom na položaj v Romuniji odgodi. Prihodnje zasedanje Male zveze naj bi bilo v Zagrebu med 20. in 30. januarjem.

d Upekojen je na lastno prošnjo ravnatelj državnih železnic v Subotici g. inž. Maks Klodič. G. Klodič se je zelo trudil za zvezo Slovenije z morjem.

d 43 milijonov tobačnih sadik več kot v letu 1933 hoče to leto zasaditi naša monopol-ska uprava.

d Kaznovana poverba. Pred belgrajskim okrožnim sodiščem sta bila zaradi poverbe v Zvezi nabavljalnih združenj državnih nameščencev v znesku več milijonov obsojena bivša uračnika te Zveze Anton Markovič in Marin Bulič. Bulič je bil obsojen na osem let robije in na trajno izgubo častnih pravic, Markovič pa na pet let robije in na petletno izgubo častnih pravic. Oba morata vrniti Zvezi nabavljalnih združenj državnih nameščencev znesek, za katerega sta je oškodovala.

d Gradbena delavnost je padla v Belgradu za 46%. Belgrajska občina je izdelala poročilo gradbene delavnosti v Belgradu v letu 1933. Po tem izveštiju je bilo leta 1933 zgrajenih 370 stavb v vrednosti 152.407.750 Din. V letu 1932 je bilo zgrajenih 689 stavb v vrednosti Din 285.298.444. Ugotovljeno je, da je število nadstropij novih zgradb v letu 1933 manjše kakor v letu 1932. Lani je bilo zgrajenih 847 nadstropij, v letu 1932 pa 1453. Gradbena delavnost je lani v primeri z letom 1932 padla za 46%.

d Šveje predloge o novih davkih so predložili finančnemu odboru narodne skupščine zastopniki industrijskih zbornic.

d 850.000 Din dolguje rudarjem rudnik »Jermac« na neizplačanih mezdah.

d Novo poslopje poljedelake gozdarske fakultete v Zemunu je bilo slovesno otvorjeno 14. decembra.

d Rane od dolgega ležanja. Po uporabi preizkušene sredstva »Fitonin« izgine neprijeten duh, bolečine popuste, tkivo se okrepi in rana se prične celiti. Steklenica 20 Din v lekarnah. Počno knjižico št. 17 pošlje brezplačno: »Fitonin«, dr. s. o. j., Zagreb 1-78. Po povzetju 2 steklenici 50 D.

d Stalna razstava jugoslovanskih, nemških, čeških in poljskih slikarjev se odpre v Belgradu.

— Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz-Josefov« grenčice, ki doseza radi tega ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatna uspeha.

Vse kar slovensko in katoliško misli in čuti, »DOMOLJUB« bere.

Telo potrebuje vsak dan hrane, da lahko živi. Vaše srce, vaš razum potrebuje hrane. To je dobro čtivo, katoliško čtivo. Vsak dan čitajte kaj katoliškega, da si ohranite srce in družino katoliško.

sodbo. — Sodni senat je po enournem posvetovanju razglasil sodbo, s katero je g. Križnan obojen na en mesec in pol zapora, 600 Din globe in povračilo sodnih stroškov.

d Bomba je eksplodirala dne 4. januarja ponoči na krovu lesenc barake, ki pripada južnoslovenskemu generalnemu konzulatu v Celovcu. Eksplozija je razdejala del krova navedene barake. Razen toga so se razbile mnoge šipe na oknih hotela na drugi strani konzulata. Neznatno so bile poškodovane tudi naprave za razsvetljavo in telefon. Deželni glavar za Koroško je takoj obiskal naš konzulat in obžaloval dogodek.

d Ob naši meji na Stajerskem je bilo leta 1929 avstrijskih dvolastnikov 189, naših 131, danes pa je naših komaj še polovico toliko. Posvetva ob avstrijski meji prehajajo vedno bolj v nemške roke. — Kje so naše nacionalne organizacije?!

d Likvidacija društev. V župnijah, kjer so bila ukinjena in pravomočno razpuščena prosvetna društva, se izvede likvidacija na sledeči način: Društvo obvesti onega, kateremu pripade premoženje po pravilih, kdaj je bilo društvo razpuščeno pravomočno. Doličnik mora potem pri sodnji zahtevati, da se mu prepusti glasov pravil premoženje društva in da je pripravljen prevzeti vsa aktiva na pasiva. Sodišče nato izvede likvidacijo društva in izroči premoženje onemu, kateremu je po pravilih določeno.

d Naši invalidi. Po stanju 1. junija 1933 je bilo mnogo stanje invalidov pri dravskem finančnem ravnateljstvu sledeče: osebnih invalidov 224, ki prejemajo letno podporo v znesku Din 4.429.076, družinskih invalidov pa 2299, ki prejemajo 3.588.000 Din, torej je vseh invalidov na področju dravskega finančnega ravnateljstva 5234, ki prejemajo letno podporo v skupnem znesku Din 9.017.772.

d Mogočni plazovi so se valili na novo leto in naslednji dan z Možakije pri Jesenicah. Grnelo je kot v poletnem času. Smučarji so bili tam v stalni nevarnosti.

d Proglas o ustanovitvi socialno-demokratske stranke Jugoslavije je izšel v »Delavski politiki in drugih socialističnih listih. Iz Slovenije so proglas podpisali Alojzij Sedej in Ivan Mihevc iz Ljubljane, bivši marjborški župan učitelj Grčar, urednik Eržen in drugi iz Maribora in iz delavskih krajev.

d Po zakonu o zaščiti javnega reda je stal dan pred ljubljanskim sodiščem župan g. Vande Novak iz Nevelj pri Kamniku. Branil ga je kamniški advokat g. dr. Zvokelj. G. Novak je bil oproščen. Državni tožilec se je pritožil.

d Združene bojne organizacije (vojni dovoljci, vojni invalidi, rezervni častniki, četniki ter člani bivše Zveze bojevnikov) so sklenile svoje lane in prijatelje v nedeljo 7. januarja na zborovanje v ljubljanski Union. Kongres je v vsakem pogledu prav lepo uspel. Obširnejše tozadevno poročilo priložuje »Slovenec« z dne 8. januarja.

d Minulo leto je bilo nesrečno za komuniste in marksiste. Nemčija, Avstrija in Španija so stopile komunizmu zelo na prate. Poljska, Italija, Portugalska in Madjarska so že prej obračunale z boljševismom. V stalnem razadovanju se nahaja komunizem v Franciji, Izozemski in Belgiji.

d Tečaj za neveste v Ljubljani, združen z duhovnimi vajami, se bo vršil letošnjo zimo v Prilju Katoliške akcije. Celotna prireditel bo trajala teden dni.

Resno svarilo



MR. BAHOVEC
PLANINKA
IZOŠČAVILNI
CAJ

nam daje narava sama z omolitami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo, nespečnostjo. Te na tlogo so prebesto znak nevarnega poapnen s žil. Ubravite se pravčasno te bozani. Zdravilni PLANINKA-CAJ BAHOVEC pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žil, razredči kri in vrne poapnelim žilam potrebno prozornost.

s čimer se odstranijo pojavi ostarlosti in ohrani delavno moč v nezmanjšani meri.

Zahtevajte v apotekah samo pravi PLANINKA-CAJ BAHOVEC v plombiranih zavodkih po Din 20 — in z napisom proizvajalca

APOTEKA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA
Tel. br. 1290 in 11. 1932

MED BRATI HRVATI

d Slap se je premaknil za 4 m. Te dni se je v Jajcu zgodil zanimiv naravni dogodek. Kakor vse kaže, se je spremenila zemeljska površina. Nad reko Plivo se je odrgala velika skala in eden največjih slapov v državi, znameniti slap Plive v Jajcu se je premaknil za cele štiri metre s svojega dosedanjega mesta.

d O grozečih povodnjah še vedno poročajo iz raznih krajev Hrvatske. Hujska ko Drava je vsekakor Sava, vendar poročajo iz Cakovca, da je narasla Drava pri Prelogu odnesla kmetom mnogo sveta ter da si je napravila novo strugo po rodovitnih njivah. Ker se je to v toku zadnjih let že večkrat zgodilo, je to za kmete toliko hujske. Sava pa je povzročila v Posavini še večjo škodo. Od 2. januarja zvečer je Sava pri Slavonskem Brodu začela stalno naraščati. Dne 3. januarja zjutraj je bilo pod vodo že mnogo sveta, posebno na bosanski strani, kjer ut nobenih obrambnih nasipov. Ni je pa nesreče brez sreče! Povodenj je raztrgala led, ki je doslej pokrival Savo. Ta led je bil preslab, da bi mogli ljudje čezenj, pa je vendarle onemogočil čolnarenje po Savi. Zato je bilo mnogo vasi ob Savi čisto odrezanih od vsakega prometa. Narasla voda je sedaj omogočila promet. Kajpada je povodenj ljudi vseeno zelo preplašila, ker se boje, da bo še hujske, posebno ker od Novske prihajajo poročila, da je tam že vse pod vodo. Okrog Novske so se razlile vode iz potokov Hova, Pakra, Bijela, Trebež in Struga. Razlila se je tudi reka Una. Te vode so poplavile Joselj 20 km na dolgo ves rodovitni svet. Sedaj je tam kakor jezero. Sava še ni prestopila bregov pri Jasenovcu, a je že 7 m nad normalo. Če se razlije še Sava, bo to strašna nesreča.

— Pri pomanjkanju teka, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščanjih, srbečici osvobodi naravna »Franz-Josef« grenčica telo vseh nabranih gnilobnih strupov. Ze stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

d Bros simskih suknaj se sprehajajo meščani v hercegovskem Mostarju.

d 3000 Bunjevcev, samih moč, je prisostvovalo nedavno duhovnim vajam, ki so se vršile v Subotici.

d 10.000 Din je darovala za poškodovano djakovsko stolno cerkev mestna občina v Zemunu.

d Več tisoč zvezek obsegajoče svoje knjižnice je poklonil narodni knjižnici v Banjaluki bivši narodni poslanec Kosta Maričić.

d Štiri mladiče je skofila ovca Ignacija Todoroviča v Prokuplju.

d Očebrenih je 20 milijonov Din za ureditev Plitviških jezer.

IZ NASE PRESTOLICE

d Naš sunanji minister Jevtič se je sestel z romunskim zunanjim ministrom Titulescujem. Dogovorila sta se, da se konferenca Male zveze z ozirom na položaj v Romuniji odgodi. Prihodnje zasedanje Male zveze naj bi bilo v Zagrebu med 20. in 30. januarjem.

d Upokojen je na lastno prošnjo ravnatelj državnih železnic v Subotici g. inž. Maks Klodič. G. Klodič se je zelo trudil za zvezo Slovenije z morjem.

d 43 milijonov tobačnih sadik več kot v letu 1933 boče to leto zasaditi naša monopol-ska uprava.

d Kaznovana ponoverba. Pred belgrajskim okrožnim sodiščem sta bila zaradi poneverbe v Zvezi nabavljajlnih zadrž državnih nameščencev v znesku več milijonov obojena bivša uradnika te Zveze Anton Markovič in Marin Bulič. Bulič je bil obojen na osem let robije in na trajno izgubo častnih pravic, Markovič pa na pet let robije in na petletno izgubo častnih pravic. Oba morata vrniti Zvezi nabavljajlnih zadrž državnih nameščencev znesek, za katerega sta je oškodovala.

d Gradbena delavnost je padla v Belgradu za 46%. Belgrajska občina je izdelala poročilo gradbene delavnosti v Belgradu v letu 1933. Po tem izvestilu je bilo leta 1933 zgrajenih 370 stavb v vrednosti 152.407.750 Din. V letu 1932 je bilo zgrajenih 689 stavb v vrednosti Din 285.298.444. Ugotovljeno je, da je število nadstropij novih zgradb v letu 1933 manjše kakor v letu 1932. Lani je bilo zgrajenih 847 nadstropij, v letu 1932 pa 1453. Gradbena delavnost je lani v primeri z letom 1932 padla za 46%.

d Svoje predloge o novih davkih so predložili finančnemu odboru narodne skupščine zastopniki industrijskih zbornic.

d 850.000 Din dolguje rudarjem rudnik »Jermac« na neizplačanih mezdah.

d Novo poslopje poljedelske gozdarske fakultete v Zemunu je bilo slovesno otvorjeno 14. decembra.

d Rane od dolgega ležanja. Po uporabi preizkušnega sredstva »Fitonine« izgine neprijeten duh, bolečine popuste, tkivo se okrepri in rana se prične celiti. Steklenica 20 Din v lekarnah. Poštno knjižico št. 17 pošlje brezplačno: »Fitonine«, dr. a. o. j., Zagreb 1-78. Po povzetju 2 steklenici 50 D.

d Stalna razstava jugoslovenskih, nemških, čeških in poljskih slikarjev se odviri v Belgradu.

— Doručajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz-Josef« grenčica, ki dosega radi tega ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

Vse kar slovensko in katoliško misli in čuti, »DOMOLJUBA« bere.

Telo potrebuje vsak dan hrane, da lahko živi. Vaše srce, vaš razum potrebuje hrane. To je dobro čtivo, katoliško čtivo. Vsak dan čitajte kaj katoliškega, da si ohranite srce in družino katoliško.

NESREČE

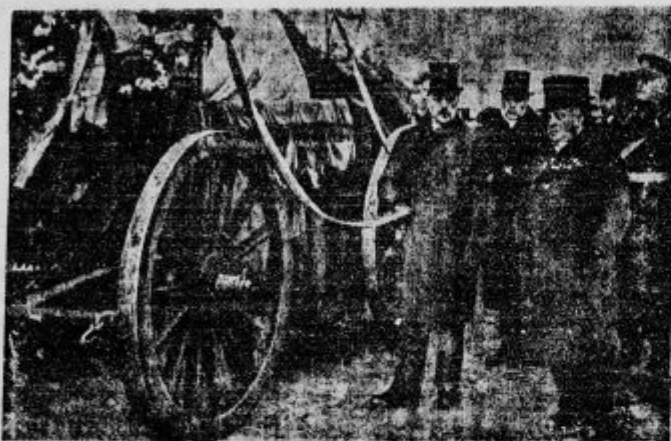
d Nad 100.000 Din škode je napravil požar v podstrešju hiralnice sv. Jožefa v Ljubljani.

d Požar je vpepelil v Britofu pri Kranju posestniku Stucu pod, drvarnico, šupo in pa ostreše hleva z vso krmo.

d Na lovu se je po nesreči obstrelil v desno nogo in si odstrelil sredinec župan občine Šmihel-Stopiče Josip Matko.

d Ko je gnal svinje na semenj je zamrznil blizu Vukovara Hinzo Omeragič iz Zelenike. d Je že bilo prepozno. V Slatinskem Dre-

d Ko je ponoči plula po Savi. Iz Broda poročajo: Pri vasi Dubočnik se je pretekli teden zgodila nesreča, ki bi kmalu zahtevala več človeških žrtev. Ladja, naložena z lesom, je ponoči plula po Savi nizdol. Približala se je nekemu mlinu, ki ni bil nič razsvetljen, ker zaradi velike vode ni delal. Ker je bila zelo temna noč, je ladja zadela v mlin ter se pri tem tako poškodovala, da se je začela potapljati. Ker pri ladji ni bilo nobenega čolna, so bili delavci v nevarnosti, da utonejo. K sreči so njihove klice na pomoč čuli kmetje in prileteli s čolnom na pomoč ter rešili ogrožene delavce.



Ministrskega predsednika Duca spremljajo na zadnji poti v Bukareš. Takoj za krsto gre ministrski predsednik Angelescu

novcu se je na Gutmanovi železnici zgodila nesreča, čije žrtev je postal postajni načelnik Srečko Rupnik. Z Gutmanovega skladišča so spuščali 20 vagonov lesa na vicinalno progo Drenovac—Humljani. Da bi olajšali delo, so jih spustili v dveh garniturah. Ko so spustili drugo garnituro, je ta drvela za prvo in grozila, da se bo vanjo zaletela. Da bi preprečil nesrečo, je skočil postajni načelnik Rupnik k zavori, da bi zavril, pa je bilo že prepozno. Druga garnitura se je zaletela v prvo, Rupnik pa je padel med dva vagona. Kolesa so mu zdrobila nogo. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer so mu odrezali levo nogo pod kolonom.

NOVI GROBOVI

d Umrl je v Ravnom pri Raki 92 letni Fr. Jeko, najstarejši mož v župniji.

d Naj zmisli kdor slepoto ljubi sveta. V Rožni dolini je nenadoma umrl mizarški mojster Franc Veber. — V Naklem pri Kranju je mirno v Gospodu zaspala Marija Poličar, roj. Kuhar. — V Poljčanah je odšla v večnost Drasal Elizabeta, vdova po carinskem revidentu. — Na Jesenicah je zapel mrtvaški zvon geometru Ferdinandu Kremlu. — V Savljah pri Ljubljani je umrl posestnik Franc Velkavrh.

— V Sevnici je izdihnil dušo Andrej Rožman, starešina-preglednik finančne kontrole. — V Podgorju pri Kamniku je umrl posestnik Blaž Svetelj. — V Celju je izdihnil Ivan Rebek, ključavničarski mojster. — V Velenju je odšel Elizabeta, vdova po carinskem revidentu. V Ljubljani so umrli: Otmar Novak, polkovnik v pokoju; Leopoldina Suster, Terezija Gruden, posestnica Kristina Jakil, železniški sprevednik v Filip Mendaš, sodnik okrožnega sodišča Mirko Koršič, nadučitelj v pokoju Dragotin Benedik, učiteljica v pokoju Ana Zevnik in vadniški učitelj v pokoju Benedikt Poniž. — Naj počivajo v miru!



Tudi ženske se na Japonskem navdušujejo za vojno, kakor nam priča tale slika. Zbrale so namreč toliko denarja, da so lahko kupile armadi nove prisluševalne naprave, ki naj opozori na sovražno letalo.

RAZNO

d Duhovne vaje za dekleta bodo v Domu Brezmadežne od 20. do 24. januarja. Lepo povabljeni! Pišite na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ivanu, p. Domžale.

d Sv. Jožef nad Celjem. 23. januarja se bodo začele splošne duhovne vaje za dekleta. Začetek na predvečer 22. januarja, zaključijo se 26. januarja zjutraj. Vsak dan bodo trije govori: ob 5.30, 14 in ob 17. Te duhovne vaje bodo še bolj privlačne, ker se bo obenem vršila tridnevna proslava nove blaženke, usmiljene sestre Katarine Laboure, ki je bila pred sedmimi meseci proglašena za blaženo. — Drugi tečajji oddeljenih duhovnih vaj v Domu pa bodo: kakor je bilo že javljeno 16. januarja za dekleta; za žene se začne tridnevni tečaj 6. februarja ob 18; za dekleta, mestna in podeželska, začetek 20. februarja ob 18; za dekleta v torek 13. marca.

d 32.000 Din je odnesel uzmovič iz prodajalne čevljev Bate v Prešernovi ulici v Ljubljani. Izginil je brez sledu.

— Ko se začne cevi posopjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi.

6000 katoliških zdravnikov se je zbralo 16 dni na kongresu v Dublinu. Se ne sramujejo vere!



Španska vlada je stalno pripravljena na nove nemire. Anarhistična nevarnost še ni popolnoma odstranjena. Dan za dnem romajo v zapore anarhisti. Na podobi vidimo uradnika v brzojavnem uradu v Cordobi ki opravlja svojo službo pod varstvom policije. — Na desni ureizkuje artiljerijski častnik bombe, ki so jih položili anarhisti.

PO DOMOVINI

Občinski proračun 1934-35

V občinskem gospodarstvu je po novem občinskem zakonu mala izprememba v primeri z določili prejšnjih občinskih redov. — Doslej je namreč veljalo za proračunsko dobo koledarsko leto od 1. januarja do 31. decembra. Sedaj je drugače.

Novi zakon o občinah določa: »Proračunsko in računsko leto se začne in konča s proračunskim in računskim letom po državnem proračunu.« Tako bodo tudi naše občine po novi ureditvi začele na novo gospodariti s 1. aprilom ter bo trajalo proračunsko leto do 31. marca 1935.

Ob prehodu iz prejšnje proračunske dobe pa do nove nastane za občinsko gospodarstvo trimesečno razdobje, v katerem seveda ne sme zastati občinsko gospodarstvo. Za to je posebno določilo: »Po sedanjih predpisih odobreni proračuni ostanejo v veljavi do pričetka novega proračunskega leta po tem zakonu in po načelu dvanajstin.« »Dokler novi proračun ni odobren, velja stari proračun, izdatki pa se vršijo po dvanajstih tega proračuna.«

Za mesece januar, februar in marec 1934 smejo tudi občine izdati po eno dvanajstino tistih potrebščin, ki so bile odobrene z rešitvijo proračuna za leto 1933. Združena občina sme za nji priključene občine gospodariti le po proračunu tiste občine, ki ji je bila priključena, to se pravi, le v okviru odobrenega proračuna za leto 1933, ki je veljal za obseg prej samostojne občine.

Za javnost je važno zlasti ono določilo, ki dopušča vpogled v sestavljeni občinski prora-

čun. Naj navedemo še to določilo § 96 novega zakona o občinah, ki se glasi: »Občinska uprava sestavi proračun najkasneje tri mesece pred pričetkom proračunskega leta. Izdelani osnutki proračuna se razgrne na občini na vpogled občinstvu skozi dobo petih dni. Vsak član občine kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje neposredni davek v dotični občini, ima pravico, napraviti svoje pripombe k osnutku proračuna. Občinski odbor razpravlja in odloča o proračunu in napravljenih pripombah.«

Važno je navedeno določilo zato, ker je rok za vpogled v proračun in za vlaganje pripomb sedaj zelo kratek. Samo pet dni imajo sedaj občani časa za to, ne več 14 dni, kot preje! Navedena pravica gre torej samo tistim osebam občine, ki imajo v njej domovinsko pravico, pa tudi onim, ki plačujejo v občini kakršenkoli neposredni davek. Glede teh ne določa zakon, da morajo stalno bivati v občini. Lahko kdo biva tudi drugje, pa ima vseeno pravice v občini, kamor je domovinsko pristojen, ali pa kjer plačuje direktni davek.

Občine v splošnem za novo proračunsko dobo še niso sestavile proračunov, ker čakajo na tiskovine, ki bodo na novo predpisane. Za potrebno smo smatrali, da še pravi čas opozarjamo na ta določila zakona, ki se nanašajo na sestavo občinskih proračunov in na pravico javnosti ter njenega sodelovanja pri tej panogi občinske uprave s tem, da se zanimajo, kako so sestavljeni proračuni in kakšni izdatki jih čakajo.

F. K.-n.

Brezposelni berači

Nedavno smo čitali v časopisu, da brezposelnost pojema. Najbrž tisti, ki je to zapisal, sam ni verjel, kar je zapisal. Ravno sedaj pozimi je nadloga brezposelnih in beračev največja. Toliko jih je, da si pri vratih kar kljuko podajajo: eden ven, drugi noter; navadno po dva ali trije skupaj, večnoma mladi moški. — Nedavno je pisca teh vrstic eno dopoldne obiskalo 17 beračev. Eden se je kar pritožil, da ljudje pred njim vrata zapirajo. Ni čudno! Če mu daš 25 par, se jezi. Hoče imeti še hrano, obleko. — Kje pa naj kmetsko ljudstvo jemlje, ko samo strada in je raztrgano.

Ti berači pa tudi grdo lažejo. Nedavno je neka beračica lagala, češ, da je duhovnik odsvolil brez daru z besedo: »Pojdite se na sonce gret.« — Dva sta lagala, da jima je povenjen vse vzela. Imela pa sta od župana to-le potrdilo: »Potrjuje se, da N. N. ne poseduje nikakega premoženja.« Torej jima voda ničesar ni mogla vzeti. Sploh pa ni prav, da dajejo župani dovoljenje za beračenje po drugih občinah, ker ima vsaka občina domačih revežev več kot zadosti.

Berači, sami sebe imenujejo popotnike, ker nočejo biti berači, čeprav beračijo, znajo biti tudi surovi. V neki hiši je družina jedla »godljoc«. Prišla sta dva berača in zahtevala kosilo. Gospodinja jima dala »godlje«. Pa ti eden zabruzi: »To je hrana za prasce.« Torej, daj jim jube in pečenke!

Nekateri berači žene zgolj lakomnost po svetu. Saj smo nedavno čitali, da je nekje na Dolenskem berač v hlevu v gnoju zgrabil 12 metuljev. Torej delajo nadlego pri ljudeh, ki včasih nimajo dveh dinarjev pri hiši, berači, ki imajo kar kapital v žepu. Najbrž je takih lakomnežev več.

Pa še nekaj. V časopisih smo brali o lepih tisočakih, ki so jih dobila okrajna načelstva od države za brezposelne. To je vse hvale vredno! Vprašanje je, koliko tega denarja bodo dobili brezposelni? Svetujemo županom, naj se za to pobrigajo.

Moj svet je končno tale: Beračenje po tujih občinah naj se prepove, ker je ljudstvo samo revno. Vsaka občina naj sama preživlja svoje berače. Ako tega ne zmore, naj se obrne s prošnjo na okrajno načelstvo, ki naj dā primeren znesek iz fonda za brezposelne. Tistim pa, ki lahko delajo, naj jim oblast odkaže delo, ker so med berači tudi ljudje, ki nočejo delati, ker jim beraška palica več nese kot delo.

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

Gilbert ni bil strahopetec, v nobenem oziru boječ. ko pa je deček izustil tiste besne baharije, se je vseeno nekam plašno ozrl okrog sebe.

Za igro sta si bila izbrala senčnati prostor, kjer je tvorila cerkev pravi kot v kraljevo palačo. Travo so vsako jutro pojedle ovce in jagnjeta, ki so jih imeli ostali čas dneva v hlevu na drugem koncu grajskega dvorišča. V gosti senci je bila trata celo v poletni suši sveža. Cerkevno zidovje, zgrajeno iz obsekanega kamnja, je bilo ravno in gladko in ob pravih presledkih utrjeno z opornimi stebri. Presledek med zadnjim teh stebrov in palačo je tvorilo krasno dvo-rišče. Teniška igrišča naših dni so po vsej priliki resnično zgrajena po vzorcih takih prostorov pri staro cerkvenem stavbarstvu. Zidovje palače je bilo tudi gladko in skoraj brez oken na tej strani. Eno se je nahajalo v precejšnji daljavi v prtiličju, drugo pa najmanj štiri, pet metrov od tal in baš nad onim prostorom, kjer sta Gilbert in Henrik bila žogo; narejeno je bilo v normanskem slogu z dvema okroglima obokoma, ki sta se vzdigovala iznad surovo obsekanega nadglavja, nad njima stoječega majhnega kamnitega stebra. Gilbert je večkrat mimogrede pogledal v to okno, ko je pri nasprotnem

zidu bil žogo; ko pa se je sedaj ozrl, je nehote pogledal proti drugemu oddaljenemu, nižje ležečemu oknu.

Sladek tih smeh je vzplaval v poletnem ozračju ravno nad njegovo glavo. Ozrl se je kvikludi, da bi videl, odkod prihaja, mladi Henrik pa je zgrešil žogo in obrnil svoje oči v isto smer. Njegov široki, deški obraz je močno zardel, Gilbert pa je počasi prebledel, stopil nazaj in snel okroglo pikasto čepico z lepih las; smeh je prihajal iz ust kraljice.

»Poslušali ste naju, gospa,« je vzklilnil deček v svoji jezi rdeč kakor kuhan rak. »Vseeno me pa veseli, da ste poslušali, tako ste vsaj slišali resnico.«

Kraljica se je zopet nasmejala in nagnila glavo nazaj, da bi videla, je-li morda kdo v sobi zadaj za njo; njena bela roka pa je med tem ostala še vedno na oknu, kakor da bi hotela s tem namigniti, da ne odhaja. Gilbertu se je celo dozdevalo, da so nežni prsti rahlo trkali po oknu. Nato se je zopet ozrla skozi okno. Nekaj poznih cvetlic in sladkih rastlin je rastle v lončeni posodi na enem delu okna. Bila je bezilika in rožmarin; majhni bršljan je skušal dobiti nekoliko opore ob vitkem stebri ter je deloma visel čez rob okna. Med lepim zelenjem je bila videti ena sama roža.

Kraljica se je še vedno smejala, ko je opirala roke na okno in si opirala brado na sklenjene roke. Bila je tako blizu obeh igralcev, da sta jo lahko slišala, dasi je govorila bolj tiho.

»Ali ste tako rdeči, ker je gospod Gilbert ves prestrašen?« je vprašala in pogledala Henrika. »Ali ste morda vi prestrašeni, ker je njegova visokost grof Anžin ves rdeč?« je vprašala ter se obrnila h Gilbertu.

Nasmejaj se ji je radi načina, kako je pričela razgovor, Henrik pa je menil, da se ona njemu smeje in je zardel še bolj kot poprej. Ne da bi ji odgovoril besedico, je pobral žogo, jo vrgel sam zase v zrak in jo precej spretno odbil. Kraljica se je zopet smejala, ko je tako trdovratno obračal svoj obrez od nje.

»Ali me hočete učiti te igre, ako pridem dol k vama?« je vprašala ter gledala na njegovo proč obrnjeno glavo.

»Ni igra za ženske,« je odgovoril deček surovo in iznova vrgel žogo v zrak.

»Ali me hočete vi učiti, gospod Gilbert?«

Smejoče se oči so postale naenkrat resne, ko so se obrnile do mladega Angleža; ustrice so postale nežne in glas mil. Ne da bi se obrnil, je Henrik začutil spremembo ter se zavedal, da je zrla na njegovega prijatelja; udaril je žogo tako slabo, da se je previsoko vrnila. Ne da bi se ozrl, kam je zletela, je srditi deček stopil nekoliko korakov naprej, pobral svoj jopič, ki je ležal v majhni oddalji na trati, ga vrgel preko rame, si potisnil z drugo roko čepico na glavo in je razaljen odšel.

Kraljica se mu je smejala, ko je odhajal, potem se je pa nehala smejati.

IZ RAZNIH KRAJEV

Smrtna kosa.

(Sv. Križ pri Moravčah — Zagorica.)

Dan pred božičem je postal žrtev neprevidnosti mladi, komaj 15 letni posestnikov sin Lovrenc Povirk iz Zagorice pri Moravčah. Solnčni dan je zvalil mladeniča v naravo. Ko je šel ob parobku gozda, je potegnil v nizkem grmu ležečo puško-pihalnik, ki je bila nabasana in zelo verjetno z odprtim petelinčkom. Pri potegu se je puška sprožila in ker je držal za cev, mu je šel cel naboj skozi telo med srcem in želodcem. Na njegov obupen krik so takoj prihiteli najbližji sosede in bratje. Posestnik Orešen ga je spravil v bolnišnico, kjer je operacija sicer prestala, vendar zanj ni bilo več pomoči. Na božič zjutraj je odšel v večnost. Objokujejo ga oče, bratje in sestre, žalujejo pa za njim tudi številni prijatelji in sosede, ker ga je imelo vse rado. Bil je res vzor dobrega krščanskega fanta, vzor brat in vzor sin še živemu očetu. Truplo so položili k večnemu počitku 28. decembra v Ljubljani. Naj počiva v miru!

Smrtna nesreča s puško.

(Trebelno.)

V Cilpahu, župnija Trebelno, se je Anton Mejak, star 19 let, igral s staro puško. Nesreča je hotela, da se je ravno za novo leto ustrelil. Neprevidnost med mladino, koliko žrtev zahteva! Naj se odstranijo stare puške in samokresi, da ne bo mladina imela s nimi opraviti in da ne bo toliko nesreč in celo smrtnih slučajev.

Za prospah domače obrti.

(Ribnica.)

Zveza lesnih domačih obrti, ki ima že 341 organiziranih rešetarjev in obodarjev, zboruje že po stari navadi na semanji dan v Ribnici. Tudi letošnji zbor je bil prav lepo obiskan. Načelnik zadruga bivši poslanec g. K. Škulj je navzočim podal obširno poročilo o delu zveze. Poročilo je o posredovanih pri avstrijskih oblasteh v korist krošnjarjem in rešetarjem. Posebne težave so delale letos avstrijske carinske oblasti pri prevozu lesenih pletenin, ki so jih previsoko carinile. Tudi pri domačih oblasteh je bilo treba velikokrat posredovati za koristi članov. Na željo izdelovalcev suhe robe bo zadruga zopet pričela s trgovskim oddelkom, ki bo imel svojo podružnico tudi v Sodražici. Odbor je

pozval člane, da podpirajo trgovino zadruga, ki ima namen delati za skupne koristi vseh. Dosedanji načelnik je zaprosil zborovalce, naj si izberejo sedaj drugega poglavarja, toda soglasno je bil za naslednja tri leta zopet izvoljen dosedanji, nad vse zaslužni predsednik. — Za nadzorstvo je poročal g. Janez Ilc. Zbor je izrekel zahvalo TOI v Ljubljani in načelniku g. dr. Marnu. Prav tako je bila iskrena zahvala za poštreno delo v korist zadruga tudi g. načelniku Škulju. — Sedaj se bodo pa zopet razšli naši zadrugarji s krošnja po svetu: po Jugoslaviji, Avstriji, Italiji, Ogrski. Do božiča bodo jedli trdi kruh tuje in misli se jim bodo vračale domov. Srečno pot!

Poroka.

(Smarjeta.)

Poročila se je tu 8. januarja odlična cerkvena pevka Rezi Medja iz Zagorice z uglednim Alojzijem Sajatom iz Zaloge. Da bi bila oba srečna! — Nekaj zglednih parov je še na vidiku.

Razno.

(Gorje pri Bledu.)

Sledeča zgodba naj velja vsem Domoljubovim naročnikom, posebno pa še v mesecu januarju, da vsak pohiti in plača naročnino: Zrnovemu očetu je pogorelo na Pokljuki stanovanje, kakor tudi več oblike, nekaj denarja ter dve hranilni knjižici nekega ljubljanskega denarnega zavoda. Ker je oče potreboval denarja za nabavo najpotrebnejšega, se je odpravil v Ljubljano s potrdilom županstva, da so mu hranilne knjižice res pogorele. Ker pa v takih primerih veljajo posebni zakonski predpisi,

mu denarni zavod ni izplačal denarja. Na pot je vzel denarja samo za vožnjo v Ljubljano in tako je tam ostal lakorekoč na cesti. Pa se spomni da je naročen na Domoljuba. Gre v upravo, naročnino je imel plačano pravočasno, izkaže se, kdo je, pa so mu takoj izplačali del potarne podpore, drugi del je pa prejel takoj, ko je poslal še potrdilo župnega urada, kot se po pravilih zahteva. Zato pa vsi »Domoljubovi« naročniki, ostanimo listu tudi v tem letu zvesti in glejmo, da še kaj novih pridobimo. — Katoliško bralno društvo ponovi v nedeljo 14. januarja ob 7 zvečer v Gorjanskem domu božično igro »Logarjeva sinova«, h kateri se vljudno vabite! — Dne 21. januarja bo v Gorjanskem domu po popoldanskem cerkvenem opravilu tudi sklopljeno predavanje. Predaval bo g. Jože Košiček, urednik »Domoljuba« o svojem potovanju po turskih deželah.

Silvestrov večer.

(Rakitna.)

Na silvestrov večer je Prosv. društvo privedilo dramo »Rožmarin«. Dvorana je bila nabila polna ker so prišli tudi smuški tečajniki ter drugi smučarji, ki so bili ta večer na Rakitni. Pred igranje je pevski zbor pod vodstvom gđe. Cepovne zapel več narodnih pesmi, za katere je dobil lepo pohvalo. — Po igri pa je imelo društvo družabni in obenem poslovilni večer od cerkvnika in društva, podpredsednika ter gđe. organistinje, ki sta odšla na novo službeno mesto. V kratkih besedah je predsednik društva voščil vsem članom srečno novo leto ter se v imenu društva in pevcev slovil od podpredsednika in gđe. organistinje. Gepod župnik pa se je v imenu fare poslovil od njih.



Priznani prešičerejec Jože Jenko iz Mavčič pri Kranju je imel letos posebno lepe uspehe. Na levi vidimo merjasca, starega dve leti, ki tehta 305 kg, na desni pa pet mesecev starega domačega pajska, ki tehta že 83 kg.

>Ali me hočete učiti, kako se igra tenis?< je vprašala Gilberta, ki se je pomišljal in ni vedel, kaj bi storil. >Niste mi še odgovorili na moje vprašanje.<

>Vašim ukazom bom vedno poslušen,< je odgovoril Gilbert, nagnil glavo in zamahnil z roko, ki je držala čepico.

>Vedno?< je vprašala mirno.

Gilbert se je urno ozrl iz strahu, da ga ne bi pripravila do take obljube, ki je ni dodobra razumel; zavoljo tega nj takoj odgovoril. Ona pa vprašanja ni ponovila.

>Počakajte,< je odgovorila, še preden je izpregovoril. >Tako sem dol.<

In izginila je s skoraj nevidno krettnjo, podobno pozdravu. Gilbert je začel stopati sem in tja; roke je držal zadaj na hrbtu, oči je imel uprte v tla, ni pa videl žoge, ki jo je bil Henrik izgubil, dokler se ni malodane izpotaknil nad njo. Dečkove besede so vzbudile v njegovi duši docela nove misli. Pač noben možki bi morda ne bil brez nečimurnosti ob misli, da je najlepša ženska na svetu, sama kraljica vanj zaljubljena. Pa karkoli je Gilbert v tem oziru morda občutil, je njegova ravnodušnost vse premagala. Poleg tega so bili tisti časi tudi preprosti, in največji poštenjaki so vsak greh nazivali s pravim imenom ter zrl nanj z uprav verskim studom. In kar je bil samo splošni izraz ozkorsčne, toda visoke nramnosti, se je vtisnilo tekom poslednjih mesecev v Gilbertovo dušo s takimi črkami, ki so pomenile rane spričo

neizbrisnega spomina na sramoto njegove matere.

V tem premišljevanju ga je prekinil prihod kraljice Eleanor. Vstopila je skozi okno v prtiličju, ki je segalo do tal, se ozrla po zapuščenem dvorišču ter odšla proti njemu. Gilbert je bil dovolj dolgo v Parizu, da je vedel, da se kraljica Eleanor niti najmanj ni ozirala na formalne predsodke, ustanovljena pravila in tradicije dvora njenega soproga. In kadar je kralj Ludovik resno posredoval proti temu, da se ona oblači v moški oklep, da jezdi njegovega najljubšega konja, da napada s sulico v roki nagačenega Saracena na dvorišču, mu je namignila z več ali manj dobro ali slabo voljo, da so njene dežele, njena posestva veliko bolj obširna kakor francosko kraljestvo in da je ono, kar jo je bil učil Viljem Akvitanski, na vsak način pravo in da tega ne more soditi Ludovik Kapet, ki izhaja od nekega pariškega mesarja. Kljub temu pa je Anglež imel nekaj pametnih dvomov in se je nekoliko bal, ko je spoznal, da se nahaja on, ponižen ojadca, sam na onem mirnem prostoru z najlepšo in najmočnejšo vseh vladajočih kraljic. Ona pa, ki je imela skoraj nadnaraven dar hitrega spoznavanja, je vedela, kaj je občutil, preden je dospela do njega. In izpregovorila je popolnoma naravno, kakor da bi bil sestanek nekaj vsakdanjega.

>Ali niste vedeli, da je bilo to okno moje?< je dejala mirno. >Videla sem, kako ste bili iznenadeni, ko sem pogledala skozi okno.

To je okno neke majhne sobane zadaj za mojo sobo. Tam drže stopnice navzdol. Pogostoma prihajam po tej poti, samo redkokdaj pogledam skozi okno. Ko sem danes zopet hodila todi, sem začula jezni glas tistega abotnega otročeta, ko pa sem videla njegov obraz in slišala, kaj je rekel, si nisem mogla kaj, da se ne bi smejala.<

>Mladi grof vse resno misli,< je rekel Gilbert mirno, zakaj zdelo se mu je, da je nelepo, ako bi se pridružil kraljičinemu smehu.

>Resno! Otroci vedno resno mislijo!<

>Radi tega zaslužijo toliko več ozira,< je odvrnil Anglež.

>Se nikdar nisem žula o tem, da bi se človek oziral na otroke,< se je smejala kraljica.

>Gotovo niste še čitali Juvenala,< je odgovoril Gilbert.

>Večkrat mi pripovedujete o stvarih, ki jih še nikdar nisem slišal,< je odgovorila kraljica. >Morebiti je to en vzrok, da mi tako ugajate.<

Obstala je in se naslonila na zid; dospela sta namreč do konca dvorišča in ona je zamisljeno grizla vejico rožmarina, ki ga je mimogrede utrgala pri oknu. Gilbert je nehoti opazoval majhne bele zobe, ki so liki slonokočenim nožem razdeljevali majhne sive liste, kraljičine oči pa so bile obrnjene od njega in zelo zamišljene.

Gilbert je čutil potrebo, da nekaj izpregovori.

Težko je bilo slovo, saj sta bila pri šaranih zelo priljubljena. Kdor je obiskal našo cerkvice, je takoj spoznal, da jo urejuje večša in skrbna roka, ravno tako je pohvalil tudi petje na kora. Pogrebalo je po posebnem prosv. društvu. Želimo jima na novem službenem mestu in v novem letu kar največ sreče in uspeha.

Par ur novega leta.
(Zagorje.)

Komaj par ur novega leta je bilo prisojenih Janezu Jenku, ki je takoj na novega leta dan zjutraj po dolgi in težki bolezni v 77. letu starosti, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zapal. Pokojnik je bil ugleden krščanski mož in splošno priljubljen posestnik. Neumorno je delal na svojem posestvu in imel je izredno ljubezen do svoje grude in do živine. Večkrat je bil dobrodošel pri težjih živinskih porodih. Vse te vrline so mu pridobile prijateljev ne le v domači vasi, temveč tudi izven njenih meja. Za vse njegovo delo mu bodi Bog plačnik! Ostalim naše iskreno sožalje!

Smrtna kosa.

(Veliko Mraševo pri Krškem.)

Dne 5. januarja je umrl posestnik Anton Žarn, star 66 let. Bil je vedno zaveden mož, naročnik »Domoljuba« odkar je začel izhajati. Mnogo dobrega je storil siromakom, ki so se oglašali pri njem, pa nikoli brez uspeha. Bog mu bodi plačnik za vsa njegova dobra dela! Preostalim naše sožalje!

Smrt mlade matere.
(Voglje pri Kranju.)

Dne 5. januarja smo pokopali mater Orbanovo. Težko se je ločila mlada mati od štirih ljubljenskih otročičev; komaj 30 letna je zapustila skrbnega moža. Ob svežem grobu drage mamicе izražamo žalostnemu možu in otročičem naše sožalje. Pokojna mati je bila vera krščanska žena, zvesta in z gledanja članica Marijine družbe za žene. Bila je dobrega srca in radodarna do revežev. Zato, blaga žena, uživaj pri Bogu plačilo!

Iz zagrebke torbe.
(Zagreb)

Prosvetno delo slovenskih zagrebških društev se lepo razvija. Slomskovo prosvetno društvo pripravlja veseligr pri kapelici, ki jo bo uprizorilo v nedeljo popoldne ob 4 v Jeronimski dvorani. Čitalnica ima za svoje mnogobrojno članstvo

sestanke vsako sredo. Sedaj v praznike pa je imel največ dela in tudi največ zasluga za našo misel cerkveni pevski zbor Svetega Roka s prelepimi božičnimi pesmimi, ki so vedno lepe in sveže doma in koliko bolj v tujini. — Posebno doživite za zagrebške Slovence to tudi nove lepe jaslice pri Svetem Roku. Male so — saj je tudi cerkev majhna. Pa kakor je bila ta vse dni do kraja napolnjena, tako so te male jaslice polne ljubke lepote. Pravijo, da so najlepše jaslice pri Frančiškanih, kjer so figure skoro v naravni velikosti, za nas pa so nedvomno najlepše naše jaslice pri Svetem Roku, ker nam tako lepo kažejo resničnost betlehemskega rojstva. Dobrotniki cerkve so poskrbeli za to naše svetišče še več drugih lepih in koristnih darov. Tako lepe škropilnice, slanjčice po cerkvenem tlaku in še marsikaj, kar vse priča o ljubezni, s katero skrbe naši ljudje za to našo cerkvice, kamor čimdalje več ljudi prihaja in nam je cerkvice že vse pretresna. — Pa še ene slovenske jaslice so v Zagrebu. One, ki jih ima dekliška Marijina družba, ki je imela na štetanje lepo božičnico v prostorih pri usmiljenkah v Gunduličevi ulici. Bilo je na tej božičnici kaj prijetno. Najprej mala predstava, deklamacije, petje, veselje in še božični darovi lepi in ljubki, po srcu in po nagajivosti, vse za veselje. — Pa še slovensko »ohčet« smo imeli. Pri Svetem Roku je bila poroka, potem pa prava slovenska svatba. O, res v Zagrebu imamo Slovenci vsega. Samo nad tem pa prav mnogi tožijo, da jim manjka denarja.



Anton Gantar iz Hobovš pri Stari Oselici je že 44 let naročen na naš list.

Katoličan, ki ima v svoji hiši veri nasproten list, naj ve, da daje pod svojo streho zavetišče zagrizenemu sovražniku svojega verskega prepričanja.

Z ljubljanskega trga

Ljubljana, 9. januarja.

Kje smo s živinskimi cenami? Zdaj ob novem letu bo morda prav, če na kratko pregledamo, kako so se gibal cen živine v lansker letu. Bietvenih sprememb ni. V poznih pomladi se je sicer zdelo, da se bodo cene živini okrepile, saj so v aprilu cene vseh vrst živine splošno porastle za 50 par pri kilogramu. Prvovrstni voli so bili lansko zimo največ po 4.50 Din, spomladi so se podražili na 5 Din, izredno lepi voli so se prodali celo po 5.50 Din. Žal je ta skromen pojav podražitve govejih cen trajal le skozi polne mesece do jeseni, ko so cene zopet po večini zdrknile na prejšnje stanje. Zdaj smo spet tam, kjer smo bili lani ob tem kakor. Tendence pa se nagiblje preji k poslabšanju kakor k izboljšanju cen. — Bolj trdno od goveje živine se drže cene prašičev, dalje živinskih kožam vseh vrst, ki so se okrepile zlasti zadnje tedne. Od lanskega leta so se cene kožam dvignile splošno za 1 Din pri kg, telečje pa celo za 3 Din.

Cene živini: voli I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.75 Din, III. vrste 2—2.75 Din; telice I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.75 Din, III. vrste 2—2.75 Din; krave I. vrste 3—3.75 Din, II. vrste 2—2.75 Din, III. vrste 1.50—2 Din; teleta I. vrste 6 Din, II. vrste 5 Din; prašiči: domači 7—8 Din, dobro pitani celo po 9 Din, hrvaški 8—9 Din, prištariji 6—7 Din.

Cene mesa: goveje meso I. vrste prednji del 8—9 Din, zadnji del 10—12 Din, II. vrste prednji del 7—8 Din, zadnji del 9—10 Din, III. vrste prednji del 5—6 Din, zadnji del 7—8 Din; telečje meso I. vrste prednji del 12 Din, zadnji del 14 Din, II. vrste prednji del 10—12 Din, zadnji del 12—14 Din; prašičje meso sveže 11—17 Din, prekajeno 16—20 Din; mast je po 17—18 Din, hrvaška slanina 14 do 15 Din, domača slanina 13—14 Din; konjsko meso 4—6 Din, ovčje meso 6—10 Din.

Cene kožam. Kljub vsem neaprotnim prikdave-njem, ki smo jih opisali v zadnjih dveh poročilih, cene kožam dobro stojte. Z dežele smo dobili poročilo, da so tam cene kožam nekoliko padle, da so nekateri vneti prekupčevalci mnogo izgubili pri tozadevnih kupčijah. V Ljubljani so cene kožam iste kakor so bile pred tednom: volovske 9 Din, kravje 8 Din, bikove 6 Din, telečje 13 Din, hrvaških prašičev 4 Din, domačih prašičev 8.50 Din.

Poležaj na žitnem trgu. Čeprav so cene žitu zadnji čas zmerom približno enake, vidimo vendar, da so prodajalci v iskanju novih možnosti boljših

»Vaša milost je zelo prijazna.« In spoštljivo se je priklonil.

»Kaj vas dela tako žalostnega?« je vprašala naenkrat po kratkem odmoru in uprla nanj svoj pogled. »Ali je v Parizu tako dolgočasno? Ali je naš dvor tako resen? Ali je moje gaskonjsko vino kislo, da nočete biti veseli kakor so ostali, ali — « in nasmehljala se je nekoliko — »ali morda ne ravnajo z nami z onim spoštovanjem in obzirnostjo, kakor gre vašemu stanu?«

Gilbert se je nekoliko vzravnal, kakor da bi mu šala ne ugajala.

»Dobro vam je znano, gospa, da nimam nobenega dostojanstva,« je rekel, »in ako bi mi milostno ukazali, da naj izvršim tako junaško delo ter bi si z božjo milostjo služil višestvo, bi ga vseeno ne hotel sprejeti od nikogar drugega kot od svojega poltavnega vladarja.«

»Nemara tako kakor je učenje tenisa?« je vprašala, kar or da bi ne bila slišala njegovih poslednjih besedi. »Lahko postanete mitez radi tega kakor vsakega težko izpeljivega dela.«

»Vaša milost nikdar ne misli resno.«

»Včasih pač.« Njene trepalnice so se nekoliko povesele, ko ga je pogledala. »Ne dovolj pogosto, mislite? Vi pa — prepogosto. Da, v resnici, vedno.«

»Ako bi jaz bil francoska kraljica, bi tudi jaz mogel biti vesel,« je rekel Gilbert. »Ako bi pa vaša milost bila Gilbert Warde, bi bila morda še bolj žalostna nego sem jaz.«

In tudi on se je nekoliko, toda bridko nasmehjal. Eleanor je vzdignila gladke obrvi in rekla nekoliko porogljivo:

»Tako mladi ste in imate že tako obupno žalost?«

Ko ga je pa pogledala, se mu je obraz spremenil in na njem je bilo videti ono resnično, veliko trpljenje, ki ga nikdo ne more ponarediti. Naslonil se je ob zid in zrl naravnost pred se. Ko je pri tem ona spoznala, da se je dotaknila neke neozdravljene rane, se je ozrla po njem, vgriznila zopet v rožmarinovo vejico, se je obrnila in je z napol nagnjeno glavo odšla počasi proti naslednjemu podpornemu zidovju; tam se je zopet obrnila, se vrnila in se ustavila tik poleg njega, položila eno roko na njegovo sklenjeno in ga pogledala v oči, ki so neprestano zrlle preko njene glave.

»Za ves svet vas nisem hotela žaliti,« je rekla zelo resno. »Hočem biti vaša prijateljica, vaša najboljša prijateljica — ali me razumete?«

Gilbert jo je pogledal in videl njen obraz. Mislil si je, da bi ga bil moral ganiti celo tedaj, in morda niti sam ni vedel, da je bila med njo in med njim ledena senca nekake podobnosti njegovi materi.

»Zelo dobri ste, gospa,« je rekel nekoliko formalno. »Ubog oproda brez doma in premoženja more pač težko biti prijatelj francoske kraljice.«

Stopila je nekoliko nazaj, iztegnjena roka pa ji je še vedno počivala na njegovi.

»Kaj ima dom in premoženje opraviti s prijateljstvom ali — ljubeznijo?« je vprašala. »Dom prijateljstva je v srcu moških in žensk; premoženje prijateljstva je prijateljska zvežtoba.«

»Da, gospa, tako bi moralo biti,« je odgovoril Gilbert nekoliko toplejše.

»Bodite mi torej prijatelj,« je rekla ona in njena roka je obrnila dlan navzgor in iskala njegove.

Prijel jo je in vzdignil do svojih ustnic, pripognilš eno koleno. Ona mu je pa ovirala. Njeni prsti so se oprjeli njegove roke z večjo močjo, kakor jo je po njegovih mislih sploh imeti mogla. In ona ga je obdržala, tako da bi bil moral skoraj silo rabiti, ako bi hotel poklekniti pred njo.

»Prepusitate to dvoru,« je rekla; »kadar sva sama, uživajva prostost in bodiva preprosti človeški bitji, moški in ženska, prijatelj in prijateljica.«

Gilbert je še vedno držal njeno roko in ni videl ničesar drugega nego resnico v kriniki odkritosrečnega prijateljstva, pod katero je skrivala svojo rastočo ljubezen. Bil je še mlad in je mislil, da je skoraj brez prijateljev. Neka velikodušna toplota mu je naenkrat objela srce in se družila z resnično hvaležnostjo za sedanjen in najbolj višestvo in nesebično vdanostjo za prihodnost.

Ona je čutila, da je nekaj že pridobila in si je odslej prisvajala pravico prijateljstva.

(Dalje prihodnjic.)

prodajnih pogojev zelo živahni in agilni. Tako smo brali pred kratkim v časopisih, da so sklenili žitni trgovci v Vojvodini in Banatu, da bodo ponudili državi 20% vseh žitnih zalog namesto davkov. Ker bi se zaloge s tem zmanjšale, bi se dvignile cene žitu. Država pa bi tako ubrano žito prodala ter izkupiček zbirala v poseben sklad. Če se ta sklep izvede, bo verjetno spomladi žito dražje kakor je zdaj.

Cene krmilom: seno 45—60 Din, slama 35—40 Din, detelja (šucerna) 60 Din.

Drobni kmetijski pridelki: krompir 1 Din, zeljate glave 1—2 Din, kislje zelje 2.50 Din, kislja repa 2 Din; jabolka 2.50—4 Din, finejša 6—8 Din; mleko 2—2.50 Din liter, surovo maslo 20—26 Din, čajno maslo 28—32 Din.

RADIO

od 11. do 18. januarja 1934.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas. plošče. — Četrtek 11. januarja: 18.00 Nega dojenčka 18.30 Srbohrvaščina 19.00 Pogovor s poslušalci 19.30 Plošče po željah 20.00 Prenos iz Belgrade 22.00 Čas. poročila, radiojazz. — Petek, 12. januarja: 11.00 Šolska ura: Smučanje 18.00 Plošče 18.30 Predavanja 19.30 Izleti za nedeljo 20.00 Prenos s Dunaja: Missa solemnis 22.00 Čas. poročila, plošče. — Sobota, 13. januarja: 18.00 Plošče, stanje cest 18.30 Zabavno predavanje 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu 19.30 Znanstvenopolitični predel 20.00 Radio orkester 20.30 Saksofon solo 21.00 Božične pesmi v tercetu pojo sestre Stritar 21.30 Čas. poročila, 21.50 Radio orkester, radiojazz. — Nedelja, 14. januarja: 7.30 Agrarna kriza 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika 9.00 Versko predavanje 9.15 Prenos cerkvene glasbe 9.45 Religiozna glasba 10.00 Iz alkoholizma 10.30 Pevski zbor 11.15 Slovenska glasba 12.00 Čas. plošče 16.00 Kisanje krme 16.30 Ljudska igra »Zupanova Miska« 17.30 Citre in harmonika na ploščah 20.00 Mednarodni prenos iz Prage 22.00 Čas. poročila 22.20 Slovenske narodne. — Ponedeljek, 15. januarja: 18.00 Bolniška prehrana 18.30 Šola in dom 19.00 Pol ure havajskih pesmi na obojach 19.30 Smučarstvo pri nas (esperantistično predavanje) 20.00 Plesna glasba na ploščah 20.30 Prenos opere iz Belgrade. — Torek, 16. januarja: 11.00 Šolska ura: Smučanje 18.00 Otroški kotiček 18.30 Z malo železnico v daljine kraje 19.00 Francoščina 19.30 Pot na severni tečaj 20.00 Glasbeno predavanje 20.30 Vokalni koncert 21.00 Sevdalinke 22.00 Čas. poročila 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 17. januarja: 18.00 Komorna glasba 18.30 Radio orkester 19.00 Predavanje 19.30 Literarna ura 20.00 Pevski koncert 20.45 Koncert komornega tria 21.45 Kvarlet mandolin 22.30 Čas. poročila.

L. Šušelj:

Pregovori o beračih

Berač ne živi od one hiše, ne od enega Mloveka krmar.

Berača s kruhom odpraviš od hiše.

Berača se palica drži.

Beračeva blagost ni nikdar polna.

Bog je toliko trpel za berača, kakor za bogatina.

Če beraču trd bob daš, prosil potem še drv.

Ce so otroci dobri, obeta k možu postavilo; če so pa hudobni, ga na beraško palico pripravijo.

Orejšnjevo cvetje pa beračeva molitev ne izda dosti.

Gizlav berač nosi prazno torbo.

Gizlav berač — prazna torba.

Kadar začno berači skupaj hoditi, je blizu sneg.

Kdor na beračiji čevlje raztrga, ne pusti več beraške palice.

Kdor na vitez bergijo rabi, rad je pozabi.

Kdor se enkrat na beraško palico opre, ta se po delu več ne ozre.

Leči kakor gospod, ustane kakor berač.

Mlad berač — star brez hlač.

Nabral se ga je kot berač mraza.

Najbolj ogabjen je prevzetan berač.

Ne neha beračiti, komur se palica v rokah ogreje.

Ostal sem sam, kakor berač na proščenju.

Potreben sem kot berač kruha.

Skrit berač je ježu podoben.

Slab berač, ki se ne more ene hiše ogniti.

Še cosarju je beraška palica namenjena.

V beraški obleki je največ prevzetnosti.

Veselo beraštvo je brez denarja bogastvo.

Vsak berač svojo malho hvali.

Vsak berač zna slišati, kje bo zvečer spal.

Fr. Pengov:

Gospodarske krize in pomoč proti njim

(Dalje.)

Ne izprevidijo namreč, da v slušajih — kadar plačajo za večjo količino blaga samo zato, ker je večja, manjšo vsoto denarja — izreko sami nad proizvajalcem ali prodajalcem zavoljo večje dobave kazensko razsodbo, da ga obsodijo naravnost v gospodarski pogin in ga torej prisilijo, da ohrani darove narave in, uslavljajanje človeškega dela, da zamaši studence raznovrstnih dobrin ali jih celo popolnoma uniči, studence, ki bi sicer vendar služili in koristili le njim samim, konsumentom.

Konsument ali kupovalec ostane pri doseždanjem razprijenem nastopu tudi rado prikrito, da se s takim brezumnim tlačanjem cen uničujejo dosikrat tudi njihovi lastni viri dohodkov, deloma ali celo popolnoma. Večina konsumentov, da skoro vsi razen uradnikov (državnih, banovinskih itd.), ki dobivajo stalno plačo, so vendar tudi sami zopet prodajalci ali proizvajalci ter so v svoji pridobitni in v svoji preakrbi odvisni od drugih podjetij in proizvajalcev. Ako raste množina proizvodov, kadar se poživita promet in kupnja; tedaj se pomnoži tudi dobiščkanost povpraševanje po raznovrstnem blagu, po delavcih in drugih uslužbenih, zato se pa ob takih časih poviša tudi zaslužek, pomnoži dohodek skoro vseh konsumentov. Kadar se pa ustavlja produkcija, promet in trgovina, kadar so prisiljeni potje nikli, da omeje ali celo popolnoma ustavijo mnogo obratov zato, ker jih odjemalci — n. pr. vsled dolžnega padca blagovnih cen — za obilneše proizvajanje ne samo ne poplačajo, ampak celo kaznujejo za velikimi izgubami, da celo z uničenjem, takrat se zmanjša ali celo uniči tudi prenmogim konsumentom njihov dohodek in zaslužek.

Konsumentje, ki se veselo vsakega, še tako močnega padanja cen in še sami pomagajo tlačiti cene vedno nižje, so na las podobni norčavemu zaslepljenecu, ki veselo ploeka in še sam pomaga, ko žagajo vejo gospodarskega uspevanja in gospodarskega obstanka, na kateri sedi... Konsumentje pa se znebe te kratkovidnosti in nezmožnosti si pomagati v trenutku, ko nastopijo združeni, ko obravnavajo s proizvajalci kot zveza, ko ne izvršujejo svojih gospodarskih aspiracij več razcepljeno, ampak nastopajo kot člani organske celote. Prej slepi in vkljenjeni v verige, imajo zdaj jasen, prost pogled pri svojem gospodarskem delovanju. Kadar bo enkrat vpeljan sestav delniških (deležniških) zvez — Neurath pravi: »Anteil-schaftsverband« — in bo imela vsa ali vsaj večina delavske plače obliko primernega kvotnega deleža na vrednostnem donosu produkcije, potem bodo zveze proizvajalcev lahko povečale zvezam kupovalcev in konsumentov v številkah (čutili je približno), za koliko da se bo povjšal njihov dohodek, ako prevzamejo namesto 100 mer kakega blaga za 100 tolarjev raje 133¹/₃, mer za 110 ali 120 tolarjev; producentje bi namreč mogli potem izračunati, za koliko bi se vsled tako povečanega dobiščkanostnega prometa zvišala celotna dividenda produkcije.

V kakšni zvezi da je neka določena poceni ev blaga, ki je že prestopila vse prave meje in pa uničenje dohodkov in blagostanje, to spoznati je posamezniku težko ali celo nemogoče; pa če bi posamezniki tudi izpregledali jasno ves položaj, bi vendar pri sedanjem ravnanju, ko poslova vsakdo ločeno zase, ne mogli pomagati. Če bi se namreč tudi odločili posamezniki, da bodo raje dražje kupovali, kadar bo šla cena preveč navzdol, bi vendar mnogo drugih tega ne storilo: splošno zelo bi bohotilo naprej in vsak, ki bi plačeval višje cene, bi si zraven tega nakopal le še posebno zgubo.

Pri današnjem popolnoma individualističnem gospodarstvu je namreč mnogokrat tudi razumnik oropan možnosti ali svobode, da bi poapeštoval, kar bi dajalo njemu samemu in vsem drugim veliko in trajno korist brez kakih žrtv; zato je sliberalizem, ki letoveti to popolno razcepjenost ljudi a svobodo, le grozen predoček in preneseno vra-

DROBTINE

Ribe padajo iz oblakov. Deževanje rib je posebnost narave, ki je nekaj redkega, vendar pa ne šudež. Znanstveno je dokazano, da je tekmo 1600 let bilo 71 ribjih dežev, od te vsote odpade 27 na Evropo. Prva beležka o deževanju rib je iz l. 1555 in izpod peresa nadškofa iz Upsale na Švedskem. V tem poročilu se omenja, da niso padale z neba samo ribe, ampak tudi žabe, miši, črvi in kamenje. Kakor daleč nazaj segajo novejša raziskovanja, je padal zaonji ribji dež dne 18. maja 1928 v bližini farme v državi North Carolina v Združenih državah ob Atlantskem Oceanu. Po zelo hudem nalivu so našli po mlakah, ki so bile baš tedaj nastale, vse polno rib in nekatere so dajale celo znamenje, da so še žive. Ribji dež pač povzročijo silni viharji, ki se dvignejo na morju, vzamejo seboj v višino celo ribe in jih pozneje pomečejo med deževanje daleč na suho, kjer polomi tak vihar dreve, odnese s hiš strehe in tudi popolnoma opustoši kraje v večjem obsegu.

Komarje pokončujejo z močnimi električnimi žarki v francoski Guiani.

Pogreb afriškega čenca nikakor ni nekaj žalostnega. Sorodniki in prijatelji nesejo krsto. Nosači si pripovedujejo med potjo šale, pušijo cigarete, se pripravajo in če so trudni, se enostavno odpočijejo in položijo krsto na cesto. Neke oživce je zabeležil o zamorskem pogrebu to-le: »Srečal sem nekoč zamorske »ogrebe, ki so se smejali iz polnih grl. Dno krs se je bilo udalo in mrtvec je padel na tla. Nosači so se dokaj enostavno izmotali iz sicer mučnega položaja: Krsto so obrnili, položili v njo mrtliča in polomljene deske dna so služile za pokrov. Naložili so krsto na rame in kresali naprej med navesele 3 m krohotoč.

Militarizem. Na svetu se porabi vsak dan 10.958.400 dolarjev za militarizem, ali 456.600 dolarjev vsako uro, 7610 dolarjev vsako minuto ali 127 dolarjev vsako sekundo.

Morilec zasajen po 29 letih. Od leta 1903 so oblasti iskale Geo Presnella, ki je tedaj v Bakersville v Ameriki umoril nekega farmerja, ko sta se prepirala glede Presnellove žene. Presnell je bil nedavno končno aretiran v tem mestu, kamor se je kmalu po umoru preselil in živel v njem kot spoštovan meščan pod izpremenjenim imenom Geo Miler. Med tem časom je mož že opravljal — službo mirovnega sodnika in bil porotnik pri dveh morilskih obravnavah, od katerih je bil pri eni obtoženec obsojen na smrt.

Zavrženi avtomobili. V Združenih državah ameriških denejo iz prometa vsak mesec okrog sto tisoč avtomobilov, ki so bili v rabi po tri leta.

Sedmerčki. V Georgetownu v angleški Guiani je te dni Carola Perez porodila sedem sinov, ki so vsi živi. Vest o tem dogodku je povzročila veliko pozornost in prišla je tudi pred vlado, kjer so predlagali, naj vlada podeli kakšno podporo obilni Perezovi družini. Ko so zdravniki v ameriškem Chicagu slišali to vest, so rekli, da je skoro neverjetna, kajti medicinska znanost še nima vesti o žloveških sedmerčkih O šestorčkih je en sam slučaj; petorčki so znani samo v 30 slušajih in pridejo na vsakih 42 milijonov porodov, dočim se četvorčki pojavijo na vsakega pol milijona porodov, trojčki pa na vsakih 7600 porodov.

žarstvo. Razbitost, sebična razcepljenost, geslo vsak zase, je veliko več vzrok suženjstva, ohromelosti in okov, zedinjeno, dobro urejeno, skupno nastopanje pa prinaša luč in svobodo.

Le v edinstvi je moč velja tudi za narodno gospodarstvo kot najbolje geslo. Iz tega je tudi razvidno, kako neutemeljeni da so protesti naših trgovcev zoper konsumno združništvo. — Popolnoma v smislu V. Neurathovih nar. gospodarskih nazorov se je vršil tudi kongres arbakih kmetijskih združenj v Skoplju, dne 28. sept. 1932. Dr. Stojčič je poročal o tobačnih združenjih, na katere naj se nasloni naša monopolska uprava ter v prvi vrsti od njih prezema tobak. Reolucije tega kongresa so glase: 1. Narodna banka, Priviligirana agrarna banka in Poštna hranilnica naj stavijo svoje kredite na razpolago združništvu; 2. Združništvu naj se je ključno dodeljuje kontingent živine; 3. Po združništvu naj se vrši intervencija glede žitnih cen; 4. Prodaja kmetijskih proizvodov naj se vrši izključno po združništvu.

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Mably je bil jako nemiren, toda bister duh ter ga moramo prištevati k najrazumejšim predhodnikom modernega komunizma. Izmed njegovih mnogoštevilnih spisov so za nas najzanimivejši »Dvomi o naravnem in temeljnem družabnem pravu«. Tu trdi, da lastninsko pravo nikakor ni potrebno za obstoj človeške družbe, še več: zasebna last je celo škodljiva človeštvu in pravo za prav korenina vsega zla, toda človeštvo še ni zrelo za popolno enakost in imovinsko skupnost. Ti nauki so pa ostali tedaj le malo opaženi, kajti v ospredju so stali drugi možje z Rousseau-jem na čelu. To je bil sicer breznačrten človek, vendar je s svojimi znamenitimi spisi dajal smer velikemu delu tedanjega evropskega izobraženstva. Že v svoji »Razpravi o izvoru in temeljih neenakosti med ljudmi« iz l. 1753 je trdil, da se je razdrla prvotna enakost v tistem trenutku, ko je prvi človek ugrabil kos zemlje in izrekel usodne besede: »To je moje!« in ko je našel tako bedaste ljudi, da so mu to verjeli. Koliko gorja da bi bilo prihranjenega človeštvu, če bi mu kdo razdril tisto ograjo in zaklical: »Nikar ne verjemite temu sleparju. Izgubljeni ste, če pozabite, da pripadate zemeljski sadovi vsem.« S tem je proglasil eden največjih tedanjih mož zasebno lastnino za korenino vsemu zlu, a v svojem še znamenitejšem delu »O družabni pogodbi« je utemeljil enakost vseh ljudi, češ, da je vsa oblast le od ljudstva in pri ljudstvu, vladarji pa da morajo biti le izvrševalci ljudske volje. In ta knjiga je hitro postala nekak evanجيلij vseh prizadevanj za demokratično ureditev človeške družbe.

Ko je potem l. 1789 izbruhnila krvava revolucija, je pod geslom svobode, bratstva in enakosti vse zahtevalo v prvi vrsti političnih svobod in pravic. Sicer je Brissot de Varville, načelnik prve stranke, ki je vodila revolucijo (žirondistov), še nekaj let pred prevratom v neki svoji knjigi trdil, da nima človek do tega, česar ne potrebuje, nobene pravice in da je taka last tatvina, toda v vladi se žirondisti kakih takih gospodarskih vprašanj niso dotikali. Njim sledeči jakobinci so potem že močno grmeli proti bogatinom, vendar tudi pri njih še ne zasledimo nobenih komunističnih stremilj, saj je njih voditelj Saint Just celo trdil, da je lastnina domoljubov sveta. Šele tretja stranka, sanskilotje (brezhljučniki), ki se pa sami niso mogli nikoli polastiti vlade, je imela v svoji sredi tudi nekaj izrazitih komunistov, med katerimi je bil najpomembnejši Fr. N. Babeuf. Ta je zahteval, da razen spola in starosti ne bodi več nobene razlike med ljudmi, obenem je pa tudi prvi dosledno spoznal, da je popolna enakost brez komunizma nemogoča. Kakor večina tedanjih političnih voditeljev, je tudi on končal pod giljotino, toda njegovi nauki so tleli dalje in ob naslednji revoluciji, l. 1890, se je ravno na njegovih načelih osnovala na francoskem prva ljudska komunistična stranka.

3. Od francoske revolucije do Marxa.

Francoska revolucija je zadala smrtni suneč feudalizmu, to je srednjeveškemu družabnemu redu, ki je temeljil na zemljiškem gospodstvu plemstva na eni ter na kmetiškem podložništvu na drugi strani, obenem pa tudi vladarskemu absolutizmu, ki ni poznal priznavati nobenih političnih pravic in svobodnih ljudstva. V tem pogledu pomenja ta revolucija nedvomno velik napredek. Toda brezversko modroslovje, ki je dajalo smer revoluciji in tudi dobi po njej, je pa na drugi strani zvodilo človeštvo v novo zablodo, to je liberalizem, ki je obvladoval potem človeško družbo prav do današnjih dni.

Liberalizem¹ je zahteval in v veliki meri tudi

¹ Beseda »liberalizem« pride iz latinske »libera«, kar pomenja prost, svoboden.

dosegel prosto, samostojno uveljavljanje posameznika, osebnosti. V politiki je tirjal državljansko enakopravnost in demokracijo, v kulturnem pogledu popolno svobodo misli, zapostavitev cerkvene avtoritete in popolno versko svobodo, v gospodarskem pogledu pa popolno svobodo osebe, zemlje, poklica in trga. Ker je posebno poudarjal zahtevo po možnosti neomejenega tekmovanja posameznikov brez ozira na koristi skupnosti, ga imenujemo pogosto tudi individualizem². Vsak sme, kar hoče, kar prija in koristi njemu, brez ozira na koristi bližnjega in skupnosti. Zahteva neomejeno lastninsko pravico in neomejeno seveda tudi ravnanje z njo.

Ta nauk, katerega je utemeljil, razširil in mu priboril zmago zlasti angleški gospodarski pisatelj Adam Smith (1723—1790), je rodil za človeško družbo uničujoče posledice. Brezvestnim špekulantom in oderuhom so se na stečaj odprla vrata in na razvalinah nekdanjega feudalizma se je naenkrat pojavil kapitalizem³, to je odločujoča moč kapitala, denarja in neomejena slava po njegovem pridobivanju, ki sta popolnoma zapostavili vrednost in pomen dela ter duhovnih dobrin. Zlasti mogočen razmah je omogočil kapitalizmu še izreden napredek tehnike, ki ga je dosegla ta od konca XVIII. stoletja dalje. Pod uničujočo silo brezvestnega liberalnega kapitalizma so začeli kmalu duhovno in gospodarsko propadati milijoni ubogega ljudstva, kajti ružil je vezi, k družijo človeka z Bogom in vezi, ki družijo človeka s človekom. Ljudje si niso bili več bratje med seboj, temveč je skrbel vsak le še zase in sledil nizkim nagonom sebičnega pohlepa po denarju in obogatitvi. Kmet je postal plen špekulantov in oderuhov,⁴ nekdanji ponosni obrtnik pa na milost in nemilost odvisen od kapitalistične industrije, delavec pa brezpravni suženj svojega delodajalca, to je — proletarec.

Francoska revolucija pomenja torej v gospodarstvu zmago liberalizma in liberalnega kapitalizma. Krmarji skoraj vseh kulturnih narodov in držav so polagoma prevzeli njegove nauke in jih začeli bolj ali manj hitro uveljaviti, zlasti v zakonodaji. Ker so se zato že zgodaj pokazale tudi zgoraj navedene posledice, se ne moremo čuditi, če so kmalu nastopili tudi možje, ki so spoznali škodljivost liberalnih nauk in začeli oznanjati za odrešilno drugo skrajnost, to je odpravo vsake svobode v razpolaganju z gospodarskimi dobrinami, z drugimi besedami — komunistem. O čemer so v prejšnjih časih le sanjali utopisti v svojih romanih, povestih in potopisih, to so sedaj po nastopu kapitalističnega gospodarstva resno priporočali mnogi gospodarski in socialni pisatelji, katerim nikakor ne moremo odrekati globokega znanja in bistrrega opazovanja. Vendar so pa mogli priti do takih zaključkov skoraj vedno le tisti raziskovalci gospodarskih in socialnih vprašanj, katerim je liberalizem izpodkopal vsaj vero, edino trajno zanesljivo merilo za presojanje dobrega in zlega. Kakor liberalizem, tako je namreč tudi komunizem nezdravljiva z mnogimi osnovnimi nauki krščanskega svetovnega naziranja, zaradi česar tudi nikoli ne bo mogel osrečiti človeške družbe, o čemer bomo pa govorili še pozneje.

Prvi važnejši socialni pisatelj, ki je po francoski revoluciji utiral pot komunizmu, je bil propadli francoski grof K. H. St. Simon (1760—1825). Učil je, da so vsi ljudje enaki, a da se doseže enakost tudi v imetju, se mora odpraviti podedovanje. Tako bi prešlo hitro vse imetje v last države, od katere bi dobival potem vsak državljani po svojih zmožnostih in po svojem delu vse, kar potrebuje. Te St. Simonove nauke je po njegovi smrti še dalje razvijal njegov učence A. Comte.

(Dalje prihodnjic.)

² Od latinske besede »individuus« = nedeljiv, neločljiv, v prenesenem pomenu besede pa potem posamezno bitje, osebnost.

³ Od lat. besede »caput« = glava (primerjaj slov. izraz »glavnica«).

⁴ O uničujočih posledicah liberalizma za kmetiški stan smo obširno razpravljali v »Domoljubu« že l. 1926—1928 v Erjavčevi razpravi »Kmetiško vprašanje v Sloveniji«, ki je izšla tudi v posebni knjigi in na katero tu vnovič opozarjamo, saj tvori lepo in potrebno dopolnitev te naše sedanje razprave.

RAZNO

Za socialno skrbstvo izdaja ljubljanska občina okrog 10 odstotkov svojega proračuna. Dunaj pa okoli 30 odstotkov. Seveda so na Dunaju socialne razmere težje, vendar je razlika med obema mestoma nenavadno velika.

»Delavska politika« piše, da ima akcija združenega podjetništva za ureditev delavskega položaja v dravski banovini namen poslbatiti delavsko-zaščitno zakonodajo. Volitve rudarskih zaupnikov v dravski banovini se vrše februarja.

Danska država hoče s primernimi poviški zbrati nad 800 milijonov dinarjev: 11 milijonov danških kron dobe neposredno brezposelni, devet milijonov prejmejo občine, da v obliki živih pomagajo siromašnim kmetom. 15 milijonov bodo porabili za kmetijstvo. Ob enem hočejo podaljšati moratorij za kmetijske dolgove.

Uprave avstrijskih delavskih zbornic je ukinil s posebno odredbo kancler Dollfuss. Vlada bo na predlog strokovne organizacije imenovala zbornicam nove upravne komisije. Avstrijske delavske zbornice so bile namreč bolj zavetišče marksistične agitacije, kakor pa čuvarka delavskih koristi.

Umrl je bivši predsednik nemške saksanske vlade dr. Field, po prepričanju socialni demokrat.

Protiv bolgarskim komunistom se je vršila v bolgarskem mestu Sumen velika razprava, ker so boljševiki med vojaštvom ustanavljali svoje celice. Izmed 36 obtožencev je bilo 7 oseb obojenih na smrt, 18 oseb na ječo do 15 let, 11 pa je bilo oproščenih.

Nizozemska zveza strokovnih organizacij je pozvala tamošnji parlament in vlado, da se za vse delavstvo, ki še ni zakonito zaščiteno, uvede naj več 48 urni delavnik. Glede nujnega prehoda k 40-urnemu delavniku pa naj se sklene potrebne zakone.

Misel za bojkot nemškega blaga je znova vzkipela med ameriškim delavstvom.

Mi smo pa od tam doma... Trbovlje: Premog se je vsul in že na pol vloženi stropnik je udaril delavca Lapuha in mu pokobil dve rebri. Nekoliko pozneje se je na istem mestu zopet vsul premog na delavca Kralja Karla in mu k sreči samo stisnil in natrl kosti desne roke. V jami si je pri obsekavanju lesa za strop odseknil prst delavca Horvat Anton. Cirkularka je odrezala desno roko v zapustju delavcu Pozniču, ki je izdeloval zaboje za razpošiljanje premoga. Sam si je vzel življenje 45 letni delavec Cvetko Anton.



Zunaj in znotraj

uporabljani Feillerjev Eisa-fluid izobno služi kot desinfekcijsko sredstvo za roke, obraz, zobe, usta in dihala in je zaradi tega zanesljiv tudi pri hrip: Za grgranje pomešan z vodo razrešuje sluz in tako odstranja vzroke kašlja in hripavosti. Radi ga jemljejo tudi za

obkladke na vratu ter na otekline itd. Pri revmatičnih bolečinah, prehladu, za masažo, pri trganju v členkih, bolečinah v križu, na obrazu ali po vsem telesu se rabi pravi Feillerjev Eisa-fluid že nad 36 let. Dobiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah po Din 6—, Din 9— in Din 20—. Po pošti najmanj 1 zavoje (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki

speciální steklenici) Din 58—, trije taki zavoji samo Din 139— pri lekarnarju Evgen V. Feillerju, Stubica Donja, Eisa trg 16 (Savska banovina).

Odobreno po ministrstvu sog. politike in naroda, zdravja Sp. br. 509 34/3 1933

Zapomnite si Eisa-fluid ostane Eisa-fluid!

Koliko stane to?

Neki bogataš je prišel nedavno k nekemu avstrijskemu župniku, da mu javi izstop iz katoliške cerkve, kar se je hotel civilno poročiti z drugoverko. Bogataš je zahteval za svoj izstop potrdilo, potrebno za urad. Mirno mu župnik ugodi, nako vpraša bogati gospod: »Koliko to stane?« Župnik ga resno pogleda in izreče tri težke besede: »Vaše večno zveličanje!« Bogataš se strese in hitro odide ven.

Za ženine in neveste

priposača trgovina F. I. GORICAR, »Pri Ivanki«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29 — veliko izbiro blaga, na pr.: črno in temno modro za moške obleke in površne sukne, fino volneno in svilo za nevestine obleke, pliš za plašče, gradl za postelje, pri večjem odjemu od 22 Din naprej, platno za rjube dvoj. šir. od 15 Din, za kapne 180 cm šir. od 26 Din, klotaste odeje v vseh barvah, ročno delo, od 120 Din naprej, flanelaste deke in rjube od 32 Din, kotenina bela in rjava od 5 do 10 Din, perje 25 Din kg, izgotovljene čimnice (madraci) od 250 Din, posteljne garniture v vseh modernih barvah in namizno voščeno platno. — Na zalogi tudi velika izbira izgotovljenih plaščev in oblek za neveste, volnene lopice, majce, kombineže, svilene rute in serpe, bele pražnje srajce in kravate za ženske, nogavice, rokavice, tepne robce, ročne torbice, dežnike itd. — Kadar boste kupovali vaše potrebščine, obrnite se na to splošno znano trgovino, kjer boste kupili ceneje, kot povsod drugje! — Sklicujte se na današnji inserat v »Domoljubu«.

Med. univ.

Dr. Ernest Hammerschmidt

specialist za kožne in spolne bolezni ter kozmetiko

naznanja, da je otvoril svojo prakso.

Ordinira od 10—1 in od 3—5

Tyrševa (Dunajska) cesta 1/11

(Palača Ljubljanske kreditne banke)

Vsi najmodernejši zdravilni pripomočki in elektr. terapeutske naprave. — Uretroskopične preiskave. — Oglj. kisl. sneg. — Kozmetično zdravljenje. — Lotene šaksinice

Preklic!

Dolenc Jože, vžitar v Starilok št. 71, obžaluje in preklicuje žaljivke, ki jih je izrekel o Čarmanu Valentinu, kolarskem pomočniku v Stariloki št. 43. — Stariloka, 21. decembra 1933.

PRODAJALNA H. NIČMAN

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

priporoča svojo bogato zalogo

KIPOV • KRIŽEV • SVEČNIKOV IN SLIK

prav primernih

za darila novoročencem

Bogata izbira • Točna postrežba • Skrajno nizko cene • Lepo blago

Pošteni javnosti!

Eno najbolj žalostnih poglavljev v zgodovini našega narodnega gospodarstva bo ostalo vprašanje različnih samopomoči, ki so bile zgrajene na goli špekulaciji.

Stotisoče so žrtvovali ljudje za sanje, da bodo na lahek način prišli do denarja. Iztreznitev je prišla šele potem, ko je oblast posegla vmes in je javnost zaznala za konkurz Vzajemne pomoči. Baš to ustanovo so nepoučeni krogi zamenjavali s pravo in našo domačo ter po svoji poštenosti slovečo Vzajemno zavarovalnico.

Se vedno se najdejo ljudje, ki zamenjujejo Vzajemno zavarovalnico s samopomočjo z nazivom Vzajemna pomoč. Kdor take govorice širi vedoma in hote, ga bo Vzajemna zavarovalnica kazensko zasledovala.

Vsa poštena javnost pa ve, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani eno naših najkrepkeje utemeljenih gospodarskih ustanov in ji radi tega tudi brezpogojno zaupa.

Za smeh

Ušlo mu je. Bil je njen god in on k sreči ni pozabil na darilo. »Tu, draga moja ženka, prinašam krasen niz biserov za tvoj god.«

Ona ga je premerila od nog do glave: »Biserov? Mar ne veš, da hočem imeti avtomobil?« »Seveda vem, ali glej, draga moja, povsod sem iskal, a ponarejenega avtomobila nisem mogel nikjer dobiti.«

Notarjeva žena je šla k sosedu v vas, kot običajno, pa je tudi sem vzela s seboj nogavico, katero je pletla. Soseda se je čudila: »Mar mislite, gospa, da se nogavice, pletene doma delj nosijo, kot pa one, ki jih kupite?«

»O, seveda. Le poglejte tale par nogavice mojega moža. Pred petimi leti sem jih pletla, potem pa trikrat obnovila gornje dele in štirikrat spletla nova stopala. Take nogavice se nosijo zelo dolgo.«

Gospa svetnikova se je pripravljala, da sprejme gospodo, ki jo je povabila na večerjo. »Tončka, ali ste pripravili tudi rožo, katero bom nocoj nosila v lasih?« je vprašala služkinjo. »Roža je tukaj, toda vaše lase sem nekam založila.«

Učitelj je stopil v razred in poklical k sebi Trojarjevega Nacka: »Zelo sem bil presenečen, ko sem te videl metati kamen za ubogim malim ptičkom. Kaj takega jaz ne bi mogel nikdar storiti.«

Nacek: »O, to je čisto enostavno, samo nekoliko vaje je treba.«

Postrežček je le s težavo tiščal pred seboj obloženo dvokolnico. Da bi lažje šlo, je zavozil na tračnice. Za njim pripelje tramvaj in kljub ponovnim znakom se postrežček z vozom ne umakna. »Hej, ti tam doli,« ga nahruli tramvajski voznik, »ali se ne moreš umakniti?«

»Jaz že, ampak ti se ne moreš,« je odvrnil postrežček ter se nato umaknil.

Mali oglasnik

Vseka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe

Novakovega vajenca

sorejmem. Hrana, stanovanje v hiši. Golob G, Zadvor 35, p. Sp. Hrušica.

Čopljene trte

trsnega izbora za Dolensko in Belo Krajino nudi trsnica Erman, St. Janž, Dolenj.

Mizarah. pomočnika

za boljša dela sprejme J Sitar, Smihel pri Novem mestu.

Slamo

za stelo kupim. Ponudbe s ceno pa Joža Burger, Hraše št. 20, Smelednik

Organist

išče službo. — Naslov v upravi pod šte. 234

Braje svinj

ima na prodaj Matija Birtič, Dobrova šte. 30 pri Ljubljani.

Klapiča postenega in

pridnega kmetijskega fanta od 18—20 let, za kmetijska dela, sprejme Anton Sojar, Vič 36, pri Ljubljani.

Klapiča vajenega konj

in vsch kmetijskih del. v starosti od 25—40 let, zanesljivega, sprejmem takoj, Ervin Schroit, pošta Cerklje ob Krki.

Kmečke delci

delci vsa kmečka dela, sprejme. Dravlje št. 14, p. št Vid nad Ljubljano

Hišnik v neizgotovljeno

službo sprejme. Pogoji: neozle njen, vojašine prost, voren, zgleden fant, malo mizarstva več z veseljem do dela na vrtu. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Hišnik, Ljubljana« št. 25.

Ona: »Ti, možek, posodi mi no hitro enega »ekorjevca.« — On ji da samo osem kovačev. Ona: »Toda, ti je vendar sam osem kovačev.« On: »Bodi zadovoljna, ti si izgubila samo dva kovača, jaz pa izgubim vseh osem.«

Ima prav. Tine: »Kateri šport se tebi zdi najbolj žedan?« Tone: »Kopanje.«

Brinje in fige

v prvovrstni kakovosti dobite pri FRAN POGAČNIK, d. z. o. z. Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) št. 67 nasproti mitnice

Prebivalci na luni. Učitelj: »Da, tudi to je mogoče, da so na luni prebivalci.« — Jacek: »Prosim, gospod učitelj, kam pa gredo, kadar je prvi in zadnji krajec?«



Za Vas imamo

Viola D 62, gitar D 135
Harmonica D 95, Harmonika D 89
Tambura D 65, Gramofon D 100

Zahvalite brožuram katalog
MEINEL & HEROLD
travna glasbi, prodaja
podružnica MARIBOR št. 100